

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У
ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Сергеева Л.М., Микитюк С.М.

**УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДУ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ
НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛОГІСТИКИ**

Методичні рекомендації

Чернівці, 2022

УДК 377.91(477)(07)

С–32

Розглянуто та схвалено на засіданні методичної ради Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (протокол № 4 від «28» грудня 2021 р.).

Розглянуто та схвалено кафедрою професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 1 від «25» січня 2022 р.).

Рецензенти:

Романова Г.М., доктор педагогічних наук, професор

Братко М.В., доктор педагогічних наук, доцент

С–32 Сергєєва Л.М., Микитюк С.М. Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики: методичні рекомендації. Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2022. 56 с.

У методичних рекомендаціях розкрито поняття педагогічної логістики, функціональні області в управлінні розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти, поняття «освітня послуга», закономірності логістичного сервісу, його принципи, основи функціонування ринку освітніх послуг як комплексного утворення, умови і параметри логістичної діяльності. Висвітлено логістичну систему управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти, приклади проектування освітньо-логістичних систем в освітньому процесі за результатами педагогічного експерименту всеукраїнського рівня.

Рекомендовано науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам, педагогічним і керівним кадрам установ і закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

The concept of pedagogical logistics, functional areas in the management of professional (vocational-technical) education, the concept of "educational service", the laws of logistics service, its principles, the basics of the market of educational services as a complex education, conditions and parameters of logistics are revealed in the methodological recommendations. The logistic system of management of an institution of professional (vocational-technical) education, examples of designing educational and logistic systems in the educational process based on the results of a pedagogical experiment of the all-Ukrainian level are highlighted.

It is recommended for researchers, scientific and pedagogical workers, graduate students, doctoral students, pedagogical and managerial staff of institutions and establishments of professional (vocational-technical) education.

УДК 377.91(477)(07)

ISBN 978-966-997-101-2

© Сергєєва Л.М., 2022

© Микитюк С.М., 2022

ЗМІСТ

	Вступ	4
Розділ I.	Основи теорії логістики	7
1.1	Розвиток логістики як науки	7
1.2	Поняття педагогічної логістики	9
1.3	Реалізація логістичних педагогічних потоків	11
Розділ II.	Ринок освітніх послуг	12
2.1	Освітня послуга	12
2.2	Логістичний сервіс	14
2.3	Функціонування ринку освітніх послуг	18
Розділ III.	Логістичні системи та управління ними	21
3.1	Логістична система управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти	21
3.2	Можливості освітньо-логістичних систем в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти	24
3.3	Впровадження моделі розвитку закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики	26
	Висновки	36
	Глосарій	38
	Література	39
	Додатки	42

ВСТУП

Пріоритетними напрямами державної політики щодо розвитку освіти в аспекті її доступності є створення ринку освітніх послуг та його науково-методичного забезпечення. Реалізація зазначеного права чи принципу рівного доступу передбачає прозорість, наступність системи освіти всіх рівнів, гнучке врахування демографічних, соціальних, економічних змін.

З огляду на це, актуалізується пошук інноваційних методик підготовки конкурентоспроможності майбутніх фахівців, і, зокрема, сфери послуг у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, що стає основним фактором їхньої успішної підготовки до професійної діяльності, пов'язаної зі сферою послуг, а також до відкриття власної справи.

Особливо суттєвих змін у сфері освіти з 2020 року в усьому світі призвела пандемія COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Аналіз реального стану наук про освіту, педагогічних і психологічних наук свідчить про необхідність розвитку їх організаційного, кадрового, фінансового та ресурсного забезпечення відповідно до суспільних запитів і викликів сьогодення, а також приведення у відповідність із європейськими і світовими тенденціям розбудови освітніх і дослідницьких просторів.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 21.05.2019 № 693 «Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики» у червні 2019 року – грудні 2022 року» на базі навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області (директор С.М. Микитюк), Чернівецького вищого професійного училища радіоелектроніки (директор С.І. Одайський), Державного професійно-технічного навчального закладу «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг» (директор О.В. Цимбал) розпочато педагогічний експеримент (науковий керівник — завідувач кафедри професійної і вищої освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктор педагогічних наук, професор Л.М. Сергеева, науковий консультант — президент ГО «Асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП) К.Б. Мірошніченко.

Аналіз показав, що наявність на регіональному ринку праці значного числа вакансій і безробітних одночасно свідчить про невідповідність професійно-кваліфікаційної структури припливу і відтоку робочої сили. Досліджувані у ході

експерименту послуги сфери професійної освіти, справедливо можна вважати специфічними послугами із неоднозначними характеристиками, що зумовлює потребу в формуванні особливого маркетингового підходу під час розроблення комплексу маркетингу, а відстеження реакції бізнесу на підготовлені для нього кадри через опитування та маркетингові дослідження диктує необхідність більш глибоких теоретичних досліджень і, як наслідок, вироблення конкретних механізмів ефективного рішення проблеми підбору кадрів — тобто розробку взаємодії на основі моделі освітньої логістики.

Впровадження педагогічної логістики в систему управління розвитком ЗП(ПТ)О як цілісний процес оновлення наявної моделі передбачає отримання очікуваного результату — інноваційного проекту досліджуваного феномена.

Наразі педагогічна логістика стає новим міждисциплінарним науковим напрямом, затребуваним в різних освітніх галузях.

Сформоване у ході експериментальної роботи бачення досліджуваної проблематики, дозволило гіпотетично припустити, той факт, що базовим потоком освітньої логістичної системи ЗП(ПТ)О буде потік тих, хто навчається (здобувачі освітніх послуг), потік здоров'я, спрямований на розвиток і реалізацію творчого потенціалу та тривалість активної діяльності здобувачів освітніх послуг, а обслуговують його сервісний потік, інтегрований з фінансовим, матеріальним та / або інформаційним потоком, а також кадровий потік та потік знань, який включає в себе такі ланки як виробництво знань, видалення застарілих і дистрибуцію (розподіл) знань у відкритому освітньому середовищі.

Отже, логістичний процес управління розвитком ЗП(ПТ)О направлений на обслуговування руху різних видів потоків (сервісного, інтегрованого з фінансовим, матеріальним, інформаційним потоком, кадровим потоком, що пов'язаний з потоками знань та здоров'я) з метою спрямованого управлінського впливу на їх параметри, а їх чітка спрямованість на продукування знань через використання інтелектуального потенціалу, говорить про можливість розгляду логістичної системи як підсистеми управління розвитком ЗП(ПТ)О.

За результати експериментальної роботи розроблено дані методичні рекомендації «Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічно)ї освіти на засадах педагогічної логістики», де на підставі результатів проведених досліджень, а також змістовного наповнення системи управління логістичними

потоками представлено концептуальну модель процесу впровадження системи управління логістичними потоками у діяльності сучасного ЗП(ПТ)О.

Автори висловлюють глибоку вдячність докторові педагогічних наук, доцентові, професорові кафедри теорії і історії, директорові Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка Марії Василівні Братко та докторові педагогічних наук, професорові кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України Ганні Миколаївні Романовій за інтерес, виявлений до проблеми, та рецензування; директору Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Київській області Марині Андріївні Стаєєвій і директору Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Кіровоградській області Аллі Петрівні Шолудько за активне доручення до впровадження результатів педагогічного експерименту.

Маємо надію, що матеріали методичних рекомендацій стануть у нагоді працівникам управлінських структур системи професійної (професійно-технічної) освіти, педагогам, слухачам курсів підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів ЗП(ПТ)О, науковим працівників, аспірантам, магістрантам, а також широкій педагогічній громадськості.

СИНОПСИС

У розділі 1 мова йде про основи теорії логістики як науки, її виникнення й розвиток, фундаментальні засади та основи технологій, її відмінної риси — широке застосування засобів інформатики та комунікацій. Окремо приділено увагу функціям логістики та взаємозв'язку логістики і маркетингу. Підрозділ 1.2. розкриває суть поняття «освітня логістика» як нового напрямку у системі управління якістю освіти, що з'явилося тільки на початку XXI століття та її основного завдання — забезпечення потоку пізнання, навчання, психології, матеріально-технічних досягнень від постачальника (установи освіти) до споживача (реальний сектор економіки). Реалізації логістичних освітніх потоків присвячено підрозділ 1.3.

У розділі 2 автори зупиняються на розкритті поняття «Ринок освітніх послуг» та вирішення проблем модернізації системи освіти в Україні задля підвищення її конкурентоздатності. Освітні послуги розглядаються як важливі і самобутні економічні блага, які створюються педагогічними працівниками. Окремо подається класифікація сфери логістичного обслуговування за часом здійснення, за змістом робіт, по

відношенню до споживача; аналізуються основні принципи логістичного сервісу. У підрозділі 2.3 характеризується ознаки функціонування ринку освітніх послуг та особливості технології надання освітніх послуг, визначаються критерії оцінювання якості освітніх послуг.

Третій розділ присвячено розкриттю теми «Логістичні системи та управління ними» розкривається логістична система та сукупності елементів та властивості логістичного ланцюга. Можливості освітньо-логістичних систем в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти, аналізуючи при цьому важливі елементи логістичної освітньої системи ЗП(ПТ)О, якими є сервісний, матеріальний та інформаційний потоки. Окремо приділяється увага кадровому потоку, що є вихідним пунктом для аналізу, який передує концептуалізації пропозиції про надання освітніх послуг та її розробку в готовий освітній продукт. Подано результати анкетування педагогічних працівників щодо обізнаності із проблемою педагогічної логістики та розроблена авторами модель процесу впровадження системи управління логістичними потоками у діяльності ЗП(ПТ)О.

РОЗДІЛ 1.

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ЛОГІСТИКИ

1.1 Розвиток логістики як науки

Логістика — унікальна атмосфера творчості для стратегічної орієнтації розвитку підприємства / організації, що безперервно корегується попитом споживача на виготовлений товар чи пропоновану послугу.

Лідерство на ринку праці, товарів і послуг та успішне функціонування підприємства / організації набуває той, хто компетентний у галузі логістики, володіє її методами й принципами.

Логістика, як економічна наука, з'явилася в Україні в кінці ХХ століття. Провідні вчені-економісти різних країн світу пов'язують цю науку з теорією управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками між різними галузями виробництва і сфери послуг. Успішна діяльність підприємств на ринку багато в чому залежить від обслуговуючих виробництво процесів матеріально-технічного забезпечення та збуту виготовленої продукції посередникам і споживачам.

В умовах, коли зростання обсягів виробництва і розширення господарських зв'язків призвели до збільшення витрат сфери обігу, увага підприємців сконцентрувалася на пошуку нових форм оптимізації ринкової діяльності та скороченні витрат у цій сфері. Фундаментальні засади логістики і основи технології прийняття типових рішень на підприємстві, взаємозв'язок логістики і маркетингу, підходи щодо використання логістики в Україні та за кордоном та багато інших питань цікаво висвітлені в науковій літературі [10].

Поняття «логістика» прийшло з Древньої Греції, де воно означало «мислення, розрахунок, доцільність». Від греків цей термін перейшов до римлян, які розуміли його як «розподіл продуктів харчування». У Візантії логістику вважали способом організації постачання армії та управління нею.

Слово «логістика» запозичене з французької мови; представляє військовий термін, який означає мистецтво перевезення, поставки та розміщення військових підрозділів, а в економіці — мистецтво управління матеріалопотоком і потоком продукції від джерела до споживача, тобто, комбінування видів діяльності різних установ та служб, пов'язаних з розподілом, матеріальним забезпеченням, плануванням виробництва і його управлінням.

Французький вчений А. Джомані на початку ХХ століття трактував логістику як науку про управління перевезень, плануванні та постачанні військ. На початку ХХ століття логістика була визнана як військова наука.

В 60-х рр. ХХ століття з концепції маркетингу виділилися коло проблем, пов'язаних із забезпеченням процесу виробництва матеріальними ресурсами. Причина виділення цих проблем пояснюється значним зростанням у фірмах витрат на утримання запасів та перевезення вантажів. Тому фірми починають проводити дослідження в областях просування вантажопотоку в каналах розподілу, скорочення витрат на утримання запасів і транспортування продукції. На підставі отриманих результатів з вирішення цих проблем сформувалася наука в економіці — логістика.

Відмінною рисою логістики є широке застосування засобів інформатики та комунікацій. Вони дають змогу на високому рівні контролювати усі основні та допоміжні процеси сфери розподілу.

Одна з особливостей принципу логістики полягає в тому, що вона приділяє увагу не тільки інтеграції видів діяльності, які традиційно ставитися до різних фікціям підприємництва, але при ухваленні рішення об'єднує їх. У логістичній системі всі види

діяльності взаємопов'язані; і при прийнятті рішенні повинні бути враховані негативні і позитивні сторони різних функціональних областей.

Що стосується використання цього терміна в освіті, то він може бути визначений таким чином: логістика — наука про планування, контроль і управління операціями, здійснюваними в процесі формування освітньої послуги, доведення готової продукції до споживача відповідно до інтересів і вимог останнього, а також в процесі передачі, зберігання й обробки відповідної інформації.

До числа функцій логістики відносяться: визначення й аналіз потреб у матеріальних ресурсах; аналіз ринків, на яких діє підприємство і прогнозування поведінки інших діючих осіб цих ринків; обробка даних, що стосується замовлень і потреб клієнтури. Перераховані функції логістики полягають в координації попиту й пропозиції на товар. У цьому розумінні маркетинг і логістика тісно пов'язані, а стверджуюча формула — маркетинг формує попит, а логістика його реалізує — має під собою вагому підставу. Таким чином, логістика займається «стиковкою» двох сфер: попитом, який формує ринок, і висунення компанією пропозиції, що базується на відповідній інформації.

1.2 Поняття педагогічної логістики

Освіта є соціально-культурним феноменом у глобальному середовищі. Це багатоаспектний процес передачі накопичених поколіннями знань і культурних цінностей. Зміст освіти зумовлений спадщиною культури і науки, а також черпається з життя і практики людини. Тому освіта стає необхідним і важливим фактором розвитку як окремих сфер (економіки, політики, культури), так і всього суспільства. В умовах глобалізації бізнесу та постійної трансформації суспільства, що потребує швидкого оновлення знань, методологія логістики розширюється, з'являються нові її прояви. Проникнення логістики в нові сфери управління свідчить про логістизацію економіки для оптимізування суспільно-економічних взаємозв'язків.

Якість освіти як система достовірних знань про процеси освіти (управління, організації, зв'язки, проектування, програмування, переорганізації тощо) потребує введення логістики, як одного з найбільш успішних механізмів управління, що дозволяють синхронізувати діяльність елементів педагогічної системи освітньої установи і знизити ризик неефективного використання освітніх ресурсів.

Створення складної, ієрархічно впорядкованої системи інформаційно-освітнього простору є неможливим без використання здобутків нової перспективної науки — освітньої логістики.

Поняття «педагогічна логістика» являє собою елемент понятійного апарату загальної логістики, спрямованої на підвищення якості освітнього процесу.

Педагогічна логістика покликана забезпечити максимально, наскільки це тільки можливо, задоволення потреб споживачів освітніх послуг для більш ефективного використання кадрових ресурсів.

Педагогічна логістика — це новий напрям у системі управління якістю освіти, що з'явилося тільки на початку XXI століття.

Педагогічна логістика (англ. Educational logistics) — піддисципліна логістики, яка займається менеджментом (управлінням) педагогічних потоків, виходячи з принципів логістики (особливо «Точно в строк») і принципу простоти реальних систем Еліяху Моше Голдратта (Eliyahu M. Goldratt) [4].

Педагогічна логістика дозволяє вперше синхронізувати педагогічну систему, наблизити її за рівнем управління до економічних систем. Це дасть можливість знизити ризик неефективного використання коштів на розвиток і освіту і, тим самим, збільшити приплив капіталу в цю область. В умовах зростання невизначеності і нестабільності, педагогічна логістика є адекватною відповіддю до ситуації, що складається в розвитку людства.

В енциклопедичному словнику наведено наступне визначення поняття «система»: «Система (від грец. — ціле, складене з частин; з'єднання) — безліч елементів, що у відносинах і зв'язках один з одним, утворюють певну цілісність, єдність».

З цього визначення випливає, що *логістика* є системою, яка містить функціональні області, кожна з яких вирішує певні проблеми. До складу системи входять:

- ▶ інформація — планування навчального процесу, обробка замовлень, прогнозування попиту. Будь-яка логістична система управляється за допомогою інформаційної;
- ▶ навчально-лабораторна база — вибір виду та засобів надання освітніх послуг;
- ▶ кадри, які обслуговують здобувачів освіти — важливий складовий елемент системи логістики, їх підбору та підготовки надається велике значення.

Метод логістики в педагогіці націлений на проектування відкритого освітнього середовища та забезпечення користувачів професійно грамотної та достовірною інформацією про стан освітньої системи та її підсистем (регіональної, муніципальної, ЗВО, ЗЗСО (ліцєях, гімназіях), ЗП(ПТ)О, ЗФПО, на індивідуальному рівні). Особливість логістичного підходу полягає в тому, що інформація про стан об'єктів освіти об'єднується в загальну інформаційно-аналітичну та моніторингову систему. Досягнення необхідного управлінського ефекту передбачає побудову логістичної системи як адаптивної зі зворотним зв'язком, яка виконує функції інформаційної підтримки діяльності суб'єктів освіти (здобувачів освіти, педагогів, адміністрації та стейкхолдерів (інших зацікавлених осіб)).

Логістика в сфері освіти — інтегрований процес планування, отримання, накопичення та руху освітніх послуг та інформації, в тому числі, освітньої статистики, що в свою чергу, є методологічною основою для аналізу стану систем, пошуку і прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Її основне завдання полягає в забезпеченні потоку пізнання, навчання, психології, матеріально-технічних досягнень від постачальника (установи освіти) до споживача (реальний сектор економіки) [13].

Одним із базових понять освітньої логістики є поняття освітньої статистики, в зміст якої входять результати навчання молоді на різних рівнях освіти (зовнішнього незалежного оцінювання, рейтинги закладів освіти, структура контингенту здобувачів освіти, їх досягнення і запити до роботодавця, фінансові вкладення в освіту та ін.). Екстраполявання принципів і функцій логістики на освітній процес ЗП(ПТ)О дозволяє перейти від відомих механізмів управління (планування і контролю) до створення та запровадження в процес управлінського циклу, що визначає ефективність функціонування системи управління освітнім процесом, структурно-функціональних зв'язків між суб'єктом і об'єктом управління; методів організації педагогічного процесу, що включають всіх суб'єктів управління (керівників, викладачів, здобувачів освіти, роботодавців), організації взаємодії дидактичної, методичної, виховної, інформаційної та матеріально-технічної підсистем.

1.3. Реалізація логістичних педагогічних потоків

Застосування організаційно-управлінських методів освітньої логістики в сфері професійної освіти, може дозволити підвищити ефективність використання матеріальних, інформаційних, кадрових ресурсів і створити інформаційно-освітнє середовище в масштабах регіональної системи освіти. На наш погляд, педагогічна

логістика ЗП(ПТ)О являє собою інтегральний вид діяльності, який включає комплекс організаційних і структурно-функціональних заходів «освітнього інжинірингу».

Педагогічна логістика має сприйматися як механізм ефективного управління, ідея, технологія, спрямована на підвищення якості освітнього процесу. Педагогічна логістика покликана більш ефективно організувати і вибудувати освітній процес, з її допомогою буде можливо вирішити основні освітні виклики, з якими стикаються ланки великого освітнього ланцюжка.

Метод логістики в педагогіці, націлений на проектування професійного освітнього середовища, характеризується специфікою взаємозв'язків логістичних потоків в педагогіці з позиції інформаційного середовища. Ця специфіка полягає в тому, що провідними потоками з позиції інформаційного середовища є інформаційні потоки, які керують всіма іншими потоками в педагогіці.

Педагогічна логістика синхронізує ці потоки з метою знаходження оптимальних умов підготовки сучасного фахівця для регіонального ринку праці в інформаційній освітньому середовищі.

Педагогічна логістика, що керує *потоками*, пропонує набір функцій, механізмів і алгоритмів, що дозволяють проводити оцінку ефективності процедур модернізації для вдосконалювання професійної підготовки, враховувати динаміку кваліфікаційних характеристик випускника і вимог роботодавців до кваліфікованого фахівця. Вона ж одночасно виробляє баланс матеріальних і нематеріальних чинників інформаційно-освітнього простору й потреб професійної освіти.

Розділ II.

РИНОК ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

2.1 Освітня послуга

Важливою рисою трансформаційної природи міжнародного ринку послуг є те, що основним фактором виробництва на ньому стає вже не робоча сила, а інформація, що відповідає формуванню «нової економіки», яка базується на науці, освіті та інформаційних технологіях.

Сфера послуг економіки України має тенденцію до зростання, яке простежується у вдосконаленні послуг, розвитку людських ресурсів, освоєнні наукового знання.

Послуга в узагальненому розумінні — це деяка дія, що приносить користь споживачу. Послуга як продукт праці має споживчу вартість, і це визначає її товарний характер, який виражається в здатності бути реалізованою споживачами як своєрідний товар. Ця риса споріднює послуги з матеріальним товаром. При цьому вартість сервісних послуг іноді може перевершувати витрати безпосередньо на виробництво продукції.

Формування ринку освітніх послуг в Україні можливе шляхом досягнення збалансованості між попитом і пропозицією на ринку праці. Важливим у цьому процесі є розуміння того, що ринок освітніх послуг — це комплексне утворення, яке не обмежується лише діяльністю навчального закладу. Створення цивілізованого ринку освітніх послуг в Україні та забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної професійної освіти на міжнародному ринку потребує урахування впливу наступних чинників: глобалізації, технологій та конкуренції.

Зазначені чинники визначають методологічне підґрунтя для дослідження і вирішення проблем модернізації системи освіти в Україні задля підвищення її конкурентоздатності, яке передбачає:

- аналіз якості освітніх послуг з точки зору потреб регіонів, держави та світової спільноти у сфері професійної підготовки;
- постійне вдосконалення діяльності освітніх закладів відповідно до викликів часу;
- безперервність освіти, збереження єдиного освітнього простору, характер розвитку якого визначається потребами суспільства.

Ринок освіти як система відносин, що складаються між суб'єктами освітнього процесу, розкривається через застосування ринкових категорій: попиту, пропозиції, ціни, товару.

Освітня послуга як обсяг навчальної і наукової інформації, що трансформується в процесі навчання в певну суму знань для задоволення потреб фізичних та юридичних осіб в загальноосвітній, професійно-кваліфікаційній підготовці, перепідготовці, навчанні впродовж всього життя, характеризується наступними особливостями — невідчутністю, невіддільністю від закладу освіти, непостійністю якості, недовговічністю, відсутністю права на володіння нею тощо.

Як показує світовий, європейський досвід, прискорення технологічного циклу «знання → виробництво → навчання → знання» у провідних галузях економіки, активне включення професійних знань безпосередньо у виробничий процес вимагає

залучення всіх вікових груп населення працездатного віку в систему безперервної освіти, до самоосвіти як процесу самостійного засвоєння цінного для індивіда досвіду людства. Робота з надання послуг, тобто із задоволення будь-чиїх потреб, називається сервісом. Сервіс нерозривно пов'язаний з розподілом і є комплексом послуг, які надаються в процесі замовлення, купівлі, постачання і подальшого обслуговування продукції.

Впровадження ринкових відносин в систему освіти закладає передумови для розвитку маркетингової діяльності в цій сфері, потребує включення до наукового аналізу ринку освіти поняття соціальної послуги в сфері освіти або освітньої (науково-освітньої) послуги.

Освітня послуга — це продукт спільної праці викладачів та тих, хто навчається, який в процесі реалізації трансформується в робочу силу, якість якої залежить не тільки від сукупності отриманих послуг, а й від якості та кількості власної праці, витраченої у процесі споживання [2].

Освітні послуги розглядаються як важливі і самобутні економічні блага, які створюються педагогічними працівниками. На їх виробництво витрачається жива праця працівників освіти і матеріальні ресурси, що поставляються з промисловості й інших галузей. Тому освітні послуги також мають вартість. І в цій якості вони стають товаром і можуть виступати об'єктом ринкових відносин.

Освітні послуги відносяться до дорогих товарів, що обумовлено цілим рядом обставин: по-перше, вони виробляються висококваліфікованою науково-педагогічною працею із застосуванням сучасних навчально-лабораторних та інформаційно-комунікаційних ресурсів; по-друге, у них досить висока частка постійних витрат, особливо оплата праці. Так, у розвинутих країнах майже 70 % загальної суми витрат у вищій освіті припадає на зарплату. Пояснюється це тим, що незважаючи на збільшення кількості ресурсів, одним з головних факторів розвитку освіти, як і раніше, залишаються розумові здібності викладачів, їх інтелект.

2.2. Логістичний сервіс

Логістичний сервіс може бути реалізований тільки в сферах розподілу і обігу, він є певною сукупністю послуг, які надаються в процесі безпосереднього постачання товарів споживачам, що є завершальним етапом просування матеріального потоку логістичними ланцюгами. Відповідно об'єктом логістичного сервісу виступають конкретні споживачі матеріальних потоків.

Логістичне сервісне обслуговування споживачів може здійснюватися як самим виробником, так і торгово-посередницькою структурою, а також спеціалізованими транспортно-експедиційними фірмами. Це залежить від виду логістичної системи, рівня вимог споживачів і стратегії постачальника (виробника, торгового посередника).

Виходячи на ринок логістичних послуг, продуценти повинні враховувати основні характеристики даної товарної категорії, які визначають умови і параметри логістичної діяльності. Такими характеристиками є:

- неможливість відчутти послуги «на дотик». Виявляється в складності специфікації послуг сервісною фірмою, а також у складності їх оцінки покупцем;
- невіддільність від джерела. Логістичні покупки як форма діяльності невіддільні від свого джерела на відміну від матеріального товару, який може існувати належно від присутності або відсутності його джерела (продуцента);
- мінливість якості. Якість логістичних послуг виявляє тенденцію до коливань залежно від ступеня досконалості логістичної системи, вимог клієнтів, впливу багатьох випадкових факторів;
- адресність послуг. Логістичні послуги надаються замовнику безпосередньо. Це відрізняє їх від товару в матеріальному вигляді, який випускається, орієнтуючись, як правило, не на конкретного споживача, а на загальний попит цільового ринку;
- унікальність для одержувача. Кожна логістична послуга, яка надається, унікальна для одержувача. Інша подібна послуга буде відрізнятися від попередньої за своїми параметрами, термінами, якістю, умовами виробництва і споживання;
- неможливість накопичення послуг. Послуги не можна зробити про запас, їх не можна складувати, тобто накопичення «запасу» даного виду продукції неможливе;
- еластичність попиту. Перевагою логістичних послуг порівняно із товаром у матеріальному вигляді є їх велика еластичність на ринку збуту. У нормальних економічних умовах дуже швидко зростає попит на логістичні послуги зі зниженням на них цін і збільшенням доходів підприємств – споживачів. При чому темпи зростання попиту на логістичне обслуговування значно перевищують його динаміку на матеріальні товари;

- оперативність. На відміну від товарів у матеріальному вигляді або інших видів діяльності, де швидкість і стрімкість виконання робіт не завжди є позитивними щодо кінцевого результату, логістичні послуги, як правило, дають тим більший економічний ефект, чим швидше відбувається їх реалізація. Дуже часто саме оперативність послуг залучає потенційних замовників.

Зазначені характеристики і особливості просування послуг відіграють важливу роль у логістичному процесі при дистрибуції товарів. Природа логістичної діяльності передбачає можливість надання споживачу матеріального потоку різноманітних логістичних послуг. В цілому всі роботи й операції в сфері логістичного обслуговування можна класифікувати за такими ознаками:

► За часом здійснення:

- послуги передпродажного характеру — це роботи й операції з формування попиту на логістичне обслуговування. До них відносять: консультації, демонстрації (у деяких випадках — пробне використання);
- логістичні послуги в процесі реалізації — надаються в процесі реалізації товарів. Вони забезпечують ефективне просування матеріальних потоків і доставку продукції до місця призначення, строго дотримуючись замовлень споживачів. Сюди можна віднести: наявність товарних запасів на складі, підбір та комплектацію партій постачань, пакування, маркірування, формування вантажних одиниць, надання інформації про проходження вантажів, роботу із забезпечення надійності постачань;
- логістичні послуги після продажного характеру. До них відносять: послуги із гарантійного обслуговування, послуги із забезпечення запасними частинами, зобов'язання щодо розгляду претензій покупців, забезпечення зворотних потоків, забезпечення обміну продукції і т.д.

► За змістом робіт:

- жорсткий сервіс — включає послуги, пов'язані із забезпеченням працездатності безвідмовності й погоджених параметрів експлуатації товару;
- м'який сервіс — послуги, зв'язані з більш ефективною експлуатацією товарів в конкретних умовах роботи споживача, а також розширенням сфери його використання.

► По відношенню до споживача:

- **прямий сервіс** — включає послуги, спрямовані на безпосереднього споживача;
- **непрямий сервіс** — послуги, які безпосередньо не стосуються такого споживача.

Характерною рисою послуг є те, що вони мають системний характер.

Логістичний сервіс повинен ґрунтуватися на шести основних *принципах*:

- *обов'язковість пропозиції* (підприємство / організація, що реалізує вироби, які потребують обслуговування, але не пропонує споживачу жодних видів сервісу, приречене на поразку в конкурентній боротьбі);
- *необов'язковість використання* (підприємство/ організація зобов'язані пропонувати, але не можуть нав'язувати клієнтам сервіс, оскільки вибір покупця повинен бути абсолютно вільним);
- *еластичність*. (пакет наданих послуг повинен бути досить широким — від мінімально необхідних до максимально доцільних);
- *зручність* (сервіс повинен надаватися в тому місці і в такій формі, що влаштовували б покупця);
- *раціональна цінова політика* (сервіс повинен бути не стільки джерелом додаткового прибутку, скільки стимулом для придбання товарів і засобом зміцнення довіри покупців до підприємства);
- *інформаційна віддача* (у процесі надання послуг потрібно організувати збір інформації про всі сторони експлуатації товарів, про оцінки клієнтів, про поведінку і форму сервісу конкурентів).

Алгоритм дій, які забезпечують формування підсистеми логістичного сервісу:

- *сегментація споживчого ринку*, тобто його поділ на конкретні групи споживачів, для кожної з яких можуть знадобитися певні послуги відповідно до особливостей споживання;
- визначення переліку *найбільш значимих* для покупців послуг;
- ранжування послуг, які входять у складений перелік. Зосередження уваги на найбільш значимих для покупців послугах;
- визначення *стандартів послуг* у розрізі окремих сегментів ринку;
- *оцінка послуг*, які надаються, встановлення взаємозв'язку між рівнем сервісу і вартістю послуг, які надаються, визначення рівня сервісу, необхідного для забезпечення конкурентоздатності компанії;

- встановлення *зворотного зв'язку* з покупцями для забезпечення відповідності послуг потребам покупців.

Сегментація споживчого ринку може здійснюватися за географічним фактором, за характером сервісу або за якою-небудь іншою ознакою. Вибір значимих для покупців послуг, їх ранжування, визначення стандартів послуг можна здійснити, проводячи різні опитування. Оцінка послуг, які надаються, визначається різними способами. Ресурси підприємства концентруються на наданні покупцям виявлених, найбільш важливих для них послуг.

У процесі формування і подальшого вдосконалювання підсистеми логістичного сервісу продуценти (виробники) послуг повинні прагнути до виконання таких основних вимог:

- постійно підвищувати надійність обслуговування і готовність до виконання замовлень і запитів споживачів логістичних послуг;
- знижувати сукупні витрати, пов'язані з обслуговуванням і утриманням запасів;
- знижувати собівартість товару — послуги.

На сучасному етапі на міжнародному ринку послуг спостерігається мультиплікаційний ефект розвитку (еволюція одних видів послуг, зумовлює розвиток інших), що є однією з причин його стрімкого зростання. Особливу роль в цьому процесі відіграють інформаційні послуги, динаміка розвитку яких значно прискорила рух інформації в просторі, що дало можливість розширити спектр фінансових, ділових, консалтингових, освітніх послуг, підвищило якість їх надання.

Отже, з одного боку, ринок послуг є важливим споживачем нових технологій, з іншого — завдяки процесу інтернаціоналізації та зростаючій технологічній місткості послуг вони самі стають джерелом інновацій.

2.3. Функціонування ринку освітніх послуг

Ринкові інструменти розвитку сфери освітніх послуг не тільки зорієнтовані на виклики ринку, а й випереджають усвідомлені інтереси суспільства.

Розвиток сфери освітніх послуг створює можливості для формування сприятливих відносин із споживачами освітніх послуг та сприяє закріпленню позитивного іміджу навчального закладу для залучення потенційних клієнтів.

Якість освітніх послуг є основою успішної діяльності закладів освіти. Довгострокова ринкова успішність закладів освіти із надання освітніх послуг залежить

від своєчасного оновлення і нарощування їх ресурсного забезпечення. Це завдання стосується не тільки оперативного рівня управлінської діяльності керівництва закладу освіти, а насамперед тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Ринок освітніх послуг — сфера обігу або система економічних відносин з приводу купівлі-продажу освітніх послуг. Для нього характерні три обов'язкові компоненти: покупець, продавець і товар. Кожен з них пов'язаний з категоріями попиту, пропозиції та ціни. За своєрідністю реалізованого товару цей ринок безпосередньо відноситься до ринку послуг, але тісно пов'язаний і взаємодіє з іншими видами ринку: робочої сили, інформації, товарів і т.д.

Ринок освітніх послуг у регіонах поєднує ринкові і неринкові механізми функціонування, зумовлені специфікою освітніх послуг як товару. У розвинутій ринковій системі функціонування ринку освітніх послуг залежить від ступеня розвитку і кон'юнктури ринку праці. Серед учасників ринку освітніх послуг існують різні погляди на якість надаваних освітніх послуг. Так, для представника закладу освіти в першу чергу якість визначається змістом навчальних програм і рівнем викладацького складу. Для споживача важливий результат від навчання, тобто наскільки покращаться його професійні навички в результаті навчання і як воно допоможе вирішенню його практичних проблем [19].

Вирішальну роль у забезпеченні якості освітніх послуг відіграють викладачі, які безпосередньо можуть відстежити реакцію споживчого ринку (студентів), гнучко пристосовуватися до його запитів. Тому одним із важливих ресурсів забезпечення конкурентоспроможності освітніх послуг є підготовка і підвищення кваліфікації викладацького складу, представники якого є і своєрідними маркетологами, оскільки сприяють збагаченню взаємовідносин із покупцями освітніх послуг.

Особливості технології надання освітніх послуг пов'язані з підвищенням їх конкурентної диференціації, яка здебільшого відбувається за ціновим фактором, що спричиняє цінову конкуренцію. Альтернативами їй можуть бути: наділення існуючих освітніх послуг елементами новаторства (підвищення кваліфікації випускників через кожні п'ять років за зниженими цінами, безоплатне забезпечення підручниками через систему Інтернет тощо); укомплектованість навчального закладу висококваліфікованими викладачами, які постійно підвищують свій освітній рівень; створення сучасних аудиторій, матеріально-технічної бази; більш досконала організація процесу навчання (можливість самостійного вивчення матеріалу і контролю за допомогою комп'ютера в інтерактивному режимі, використання

комп'ютерних баз даних, кейс-стаді, тренінг, робота в малих групах, дистанційні форми навчання через інформаційно-комунікаційні мережі).

Створення цивілізованого ринку освітніх послуг в Україні та забезпечення конкурентоспроможності закладу освіти потребує урахування впливу наступних чинників: глобалізації; технологій; конкуренції.

На якість, а відтак і конкурентоспроможність закладу освіти негативно впливає збереження багатьох рис радянської освітньої системи, які все ще притаманні вітчизняній системі професійної освіти і навчання:

зацікавленість переважної більшості директорів ЗП(ПТ)О у збереженні існуючого стану; технологічна та інформаційно-просвітницька незабезпеченість переходу до європейських стандартів професійної освіти; звичка і готовність населення використовувати усталені схеми відносин між споживачами та виробниками освітніх послуг (хабарі, знайомства тощо); неприйняття значною частиною викладацького складу ЗП(ПТ)О інноваційних методів і технологій в професійній освіті; не бажання системно підвищувати професійну й педагогічну кваліфікацію.

В оцінюванні якості освітніх послуг послуговуються такими критеріями як: доступність послуг, що пов'язана із розташуванням навчального закладу поблизу місця проживання «покупця»; репутація закладу освіти; знання і досвід викладацького персоналу; надійність (належний рівень знань), безпека у навчанні (під час експериментів), культурний рівень викладацького персоналу (ввічливість, тактовність, увага); реакція на додаткові вимоги здобувачів освіти організацій-споживачів; рівень комунікації (функціонування електронних комунікаційних мереж, комунікабельність викладачів); естетика приміщень (зовнішній вигляд працівників, обладнання аудиторій) [22].

До відмінних рис освітніх послуг відносять: сезонність; високу вартість; відносну тривалість виконання; відстроченість виявлення результативності й залежність результатів від умов майбутньої роботи та життя випускника; необхідність подальшого супроводу послуг [12].

РОЗДІЛ III.

ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

3.1 Логістична система управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти

Розуміння системи управління як рухомої ланки управлінського впливу, як триєдності суб'єкта, об'єкта та механізму управління, дає підстави стверджувати, що трансформація суб'єкта управління без модернізації управлінського механізму, є малодієвим процесом, оскільки суперечить принципу комплексності й системності. На думку Т. Волкової, збалансована реалізація дієвого управління можлива за такими пріоритетними напрямками: підвищення ефективності управління в умовах змін організаційно-правових форм діяльності ЗП(ПТ)О, що забезпечить результативність і підсилить їх відповідальність за кінцеві результати діяльності; удосконалення інформаційного обміну; запровадження моніторингу оперативності прийняття управлінських рішень на основі розроблення і впровадження критеріїв ефективної діяльності ЗП(ПТ)О і виявлення їх впливу на якість професійно-технічної освіти. Це зумовлено тим, що особливості управління сучасними ЗП(ПТ)О визначаються кардинальними змінами в нашому суспільстві, в результаті чого відбувається переусвідомлення цілей, завдань і змісту ПТО, здійснюється пошук нових форм, методів і технологій підвищення її якості [3].

Під системою розуміють: комплекс елементів, що знаходяться у взаємодії; елементи з відносинами між ними та між їх атрибутами; сукупність елементів, організованих таким чином, що зміна, виключення або введення нового елемента закономірно відображаються на решті елементів; взаємозв'язок різних елементів; все, що складається з пов'язаних один з одною частин; відображення входів і станів об'єкта у виходах об'єкта [6].

Поняття «система» (з грецької — ціле, складене із частин; сполучення) — це множина елементів, які знаходяться у відношеннях та зв'язках один з одним, утворюють визначену цілісність, єдність [11].

Логістичні системи вкладаються у загальноприйняте поняття «системи», бо складаються із елементів, які утворюють систему, тісно взаємопов'язаних і взаємозалежних між собою, які мають впорядковані зв'язки й утворюють певну структуру із задалегідь заданими властивостями. Відрізняються ці системи високим

ступенем узгоджених вхідних продуктивних сил з метою управління наскрізними потоками.

Логістична система — сукупність логістичних підсистем, що пов'язані між собою внутрішньо виробничими зв'язками, впорядкованими відповідно до правил та процедур підприємства або їх об'єднання в межах визначеної території, та функціонують задля досягнення єдиної логістичної мети підприємства або їх об'єднання.

Будь-яка логістична система складається із сукупності елементів, так званих ланок логістичної системи, між якими встановлені певні функціональні зв'язки і відношення. Внутрішньо системні зв'язки є більш міцними, ніж зв'язки із зовнішнім середовищем. Зазвичай вони мають циклічний характер, бо відображають послідовність передачі матеріального та інформаційного потоків між ланками відповідного логістичного ланцюга та притаманні властивості (табл. 1).

Таблиця 1.

ВЛАСТИВОСТІ ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА

Властивості	Характеристика
Складність	– характеризується такими основними ознаками: наявність великої кількості елементів (ланок), складний характер взаємодії між окремими елементами, складність функцій, виконуваних системою, наявність складно організованого управління, вплив на систему великої кількості стохастичних факторів зовнішнього середовища;
Ієрархічність	– підпорядкованість елементів нижчого рівня (порядку, рангу) елементам вищого рівня у контексті лінійного чи функціонального логістичного управління;
Цілісність	– властивість системи виконувати задану цільову функцію, реалізована тільки логістичною системою в цілому, а не окремими її ланками або підсистемами. Логістична система є цілісною сукупністю елементів, що взаємодіють один з одним. Декомпозицію логістичних систем на елементи можна здійснювати по-різному. На макрорівні при проходженні матеріального потоку від одного підприємства до іншого в якості елементів можуть розглядатися самі ці підприємства та транспорт, що їх пов'язує. На мікро-рівні логістична система може бути представлена у вигляді таких основних підсистем, як: закупівля, планування та управління виробництвом, збут;
Структурованість	– передбачає наявність певної організаційної структури логістичної системи, яка складається із

	взаємопов'язаних об'єктів і суб'єктів управління, що реалізує задану мету;
Рухливість	– (мінливість) параметрів елементів логістичної системи під впливом зовнішнього середовища, а також рішень, прийнятих учасниками логістичного ланцюга;
Унікальність	– (непередбачуваність і невизначеність) поведінки в конкретних умовах і під впливом зовнішнього середовища;
Адаптивність	– здатність логістичної системи змінювати свою структуру і вибирати варіанти поведінки відповідно до нових цілей і під впливом зовнішнього середовища;
Наявність зв'язків	між елементами логістичної системи є суттєві зв'язки, які визначають інтеграційні властивості. В макрологістичних системах основу між елементами складає угода. В мікрологістичних системах елементами пов'язані в середині виробничими зв'язками;
Організація	– зв'язки між елементами логістичної системи визначеним чином упорядковані, тобто логістична система має організацію;
Інтеграційні властивості	– володіє інтеграційними властивостями, які не притаманні ні одному із елементів окремо. Це здатність доставити необхідний товар в необхідний час, в необхідне місце, необхідної якості, з мінімальними витратами, а також здатність адаптуватися до змінних умов зовнішнього середовища (зміна попиту на товар, непередбачений вихід із строю технічних засобів тощо). Інтеграційні властивості логістичної системи дозволяють їй закупати матеріали, пропускати їх через свої виробничі потужності і видавати їх у зовнішнє середовище, досягаючи при цьому раніше запланованих цілей.

Розвиток логістичних систем здійснюється у взаємозв'язку з еволюцією концепції логістики та її принципів, які формувалися в країнах з ринковою економікою протягом тривалого часу. Завдання логістики полягає у тому, щоб організувати процеси переміщення (потоки), які у сукупності були б оптимальними для даної сфери і логістичної системи в цілому.

Для управління потоком необхідно приймати, обробляти і передавати інформацію, яка відповідає цьому потоку. Виконувані при цьому дії також належать до логістичних операцій.

Логістичне управління — управління комплексом функцій, пов'язаних із формуванням та обслуговуванням поточкових процесів на основі логістичного підходу

(концепції). У сучасному світі нематеріальні «знаннєві» активи, такі як корпоративна культура, інформаційно-комунікаційні технології, людські ресурси, стилі управління, здатність до адаптації і маневреності, здатності керівництва компанії до прогнозування та розвитку тощо, стають вирішальним фактором досягнення конкурентних переваг.

3.2. Можливості освітньо-логістичних систем в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти

Традиційні моделі професійної освіти і навчання вже не можуть задовольнити потреби сучасного суспільства, що постійно змінюється. Упровадження логістичної моделі навчання з урахуванням її різноманітних міждисциплінарних та соціальних аспектів потребує відповідних змін не тільки в освітній, а й у багатьох інших сферах, таких як соціальна політика, політика у сфері охорони здоров'я, зайнятості, міграції і навіть у сфері містобудування та благоустрою територій.

Логістична система — адаптивна система зі зворотним зв'язком, що включає ті ж самі логістичні функції і логістичні операції, яка складається, як правило, з кількох підсистем і має розвинені зв'язки з зовнішнім середовищем.

Фактично, обслуговування потоків у логістичній системі освіти здійснюється за допомогою фінансового потоку. Фінансування закладів освіти в Україні є багатоканальним, тобто джерелами надходження фінансових ресурсів є не тільки бюджетні асигнування різних рівнів, а й різні види позабюджетних коштів. Сьогодні основою фінансового забезпечення закладів освіти є нормативний метод фінансування, де взаємодіють два основні показники — норматив, розрахований відповідно до методики, затвердженої законодавчо і чисельність споживачів освітніх послуг. Найчастіше на практиці обсягу бюджетних асигнувань катастрофічно не вистачає. Тому ЗП(ПТ)О змушені заробляти самостійно, шляхом впровадження різноманітних платних послуг, що занурює їх в конкурентне середовище.

Важливими елементами логістичної освітньої системи ЗП(ПТ)О є сервісний, матеріальний та інформаційний потоки. Фактично, від структури сервісного потоку та рівня надання освітніх послуг залежить конкурентоспроможність ЗП(ПТ)О. Ще однією ключовою проблемою для ефективного функціонування логістичної системи ЗП(ПТ)О є те, що вона може бути реалізована як для людей, так і людьми. Тому кадровий

потік є вихідним пунктом для аналізу, який передує концептуалізації пропозиції про надання освітніх послуг та її розробку в готовий освітній продукт.

Кадровий потік — є частиною інтелектуального капіталу, що має безпосереднє відношення до педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, як тих що задіяні в освітньому процесі, так і тих, які його супроводжують. Це сукупність знань, досвіду, практичних навиків педагога, його мобільність, здатність сприйняття нової інформації, навчання, перепідготовки, готовність до нововведень, адаптації до нових умов, креативного мислення, здатності формувати нові ідеї, культура праці. Управління кадровим потоком потребує постійного підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Вирішальну роль при цьому відіграє безперервний процес розвитку та оцінки індивідуальної компетентності педагогів. Накопичені знання та досвід їх практичного використання характеризують рівень професійної компетентності [17].

Припускаємо, якщо базовим потоком традиційної логістичної системи є матеріальний потік, а рух матеріальних потоків забезпечуються фінансовими (фінансовий потік) та інформаційними ресурсами (інформаційний потік), тоді базовим потоком освітньої логістичної системи ЗП(ПТ)О буде потік тих, хто навчається (здобувачі освітніх послуг), потік здоров'я, спрямований на розвиток і реалізацію творчого потенціалу та тривалість активної діяльності здобувачів освітніх послуг, а обслуговують його сервісний потік, інтегрований з фінансовим, матеріальним та / або інформаційним потоком, а також кадровий потік та потік знань, який включає в себе такі ланки як виробництво знань, видалення застарілих і дистрибуцію (розподіл) знань у відкритому освітньому середовищі (рис. 1).

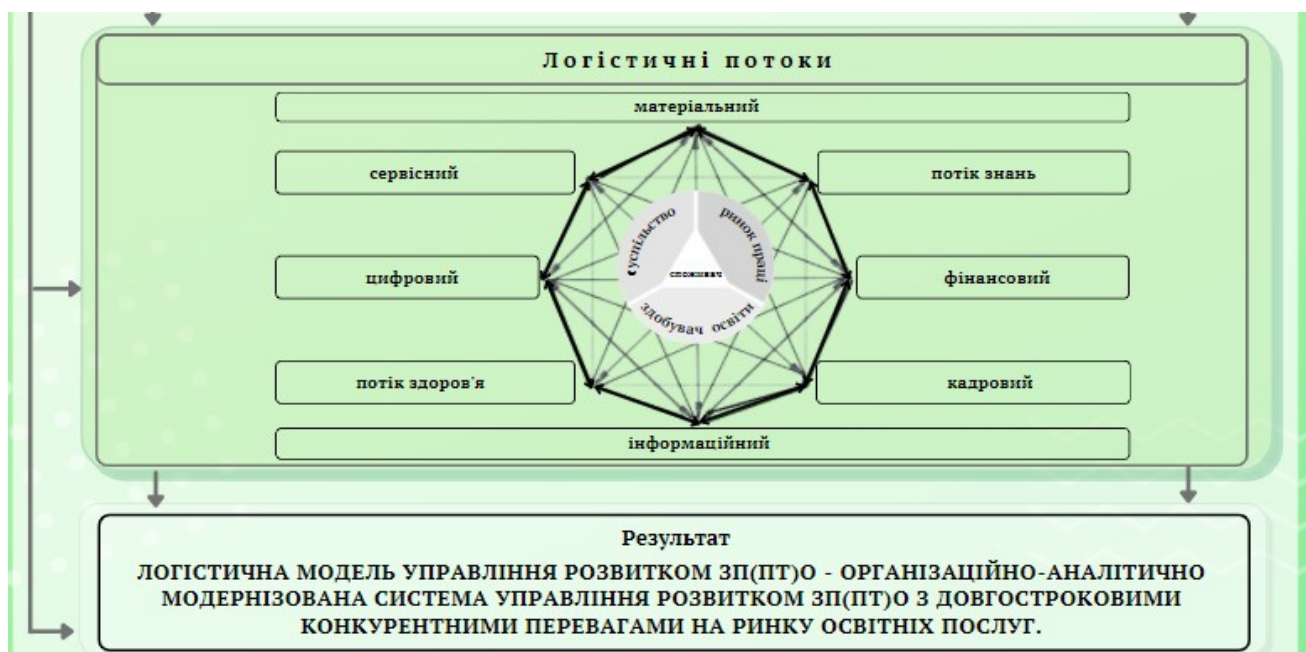

Рис. 1 Логістичні потоки моделі управління розвитком ЗП(ПТ)О

Однак, формування ефективних кадрового та сервісного потоків починається із задоволення потреб постачальників послуг. Якщо ЗП(ПТ)О буде фокусувати свою логістичну діяльність на потребах практичної реалізації отриманих знань, особливо важливо розробляти вимоги до якості освітніх послуг та технологій для підтримки логістичної системи. У зв'язку з цим, розробка стратегії розвитку потенціалу викладачів ЗП(ПТ)О відіграє важливу роль у побудові ефективної логістичної системи. Коли ми переходимо до суспільства знань, освітні технології стають все більш орієнтованими на клієнта, а здобувачі освіти (споживачі освітньої послуги) стають більш відповідальними за власне навчання.

Отже, сервісний потік повинен відображати організаційну відповідь на виявлені потреби та бажання цільового сегмента в певному соціально-економічному контексті і в освітній логістичній системі.

Фактично, обслуговування потоків у логістичній системі освіти здійснюється за допомогою фінансового потоку. Фінансування закладів освіти в Україні є багатоканальним, тобто джерелами надходження фінансових ресурсів є не тільки бюджетні асигнування різних рівнів, а й різні види позабюджетних коштів. Сьогодні основою фінансового забезпечення закладів освіти є нормативний метод фінансування, де взаємодіють два основні показники — норматив, розрахований відповідно до методики, затвердженої законодавчо і чисельність споживачів освітніх послуг. Найчастіше на практиці обсягу бюджетних асигнувань катастрофічно не вистачає. Тому ЗП(ПТ)О змушені заробляти самостійно, шляхом впровадження різних додаткових платних послуг, що занурює їх в конкурентне середовище.

3.3. Впровадження моделі розвитку закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики

Процес безперервного розвитку педагогічних працівників потребує цілеспрямованого створення нових, інноваційних форм, методів, засобів діяльності за допомогою прогнозованої *логістичної моделі* в управлінні розвитком ЗП(ПТ)О. З цієї мети слід запропонувати алгоритм дій із впровадження для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О онлайн семінарів (див.рис.2) із використанням засад *педагогічної логістики*, що передбачає реалізацію логістичних педагогічних потоків

(інформаційного, сервісного, інформаційного та стратегічного планування) в режимі логістичної онлайн студії (додаток 1).

Рис. 2. Зразки програм логістичної онлайн студії

Аналізуючи запити роботодавців щодо кваліфікаційних вимог до майбутніх фахівців, керівники ЗП(ПТ)О можуть вживати заходи, що спрямовані на перегляд та вдосконалення змісту освітніх компонентів, виробничого навчання та виробничої практики, тощо, адаптуючи їх до потреб соціально-економічної сфери діяльності суспільства. Все це зменшить дистанцію між ЗП(ПТ)О і роботодавцями, а також сприятиме підготовці дійсно потрібних суспільству фахівців.

Враховуючи особливості такої складної системи як професійна освіта, застосування концепції логістики має передбачати такі цілі, як високі стандарти якості професійної освіти, ефективне використання фінансових ресурсів, швидке реагування на зміну попиту на освітньому ринку, короткий термін оновлення освітніх програм і навчальних планів. Ключовими елементами реалізації логістичної концепції повинні бути: «тягнуча» інформаційна система; постійне оновлення змісту та форм навчання в системі П(ПТ)О; раціональне використання фінансових ресурсів; контроль за освітнім процесом; партнерство з закладами освіти тощо. Означене партнерство може бути регульоване Меморандумами, Угодами, членством у міжнародних організаціях закладів професійної освіти і навчання та реалізовуватися відповідними розпорядчими документами органу управління освітою чи закладу П(ПТ)О (див. Додаток 2).

Розробка практичних рекомендацій щодо формування механізму управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики виявила чинники, що визначають: мотивацію випускників у виборі професій та власне, закладу освіти,

зацікавлення роботодавців, визначення підходів до оцінювання та аналізу конкурентоспроможності ЗП(ПТ)О, розробку практичних рекомендацій щодо схвалення управлінських рішень на засадах інформаційної логістики в процесі реалізації стратегії ЗП(ПТ)О [15].

Нині спостерігається певний дисбаланс між попитом на ринку праці на фахівців, які мають потрібні професійні знання, уміння та компетенції у цілком визначеній сфері діяльності на високому рівні, і обмеженими можливостями ЗП(ПТ)О щодо задоволення такого попиту. Основними причинами цього є:

- ▶ дистанціювання роботодавців від процесів формування або корегування навчальних програм;
- ▶ відсутність або епізодичність вимог ринку праці та їх врахування при формуванні й виконанні освітнього замовлення;
- ▶ освітні заклади за різних причин не завжди можуть забезпечити підготовку фахівців за професіями, що користуються попитом на ринку праці;
- ▶ у процесі навчання здобувачі освітніх послуг не достатньо мотивовані до засвоєння знань, умінь і навичок, у наслідок чого не можуть успішно пройти конкурсний відбір у роботодавців;
- ▶ на час закінчення навчання роботодавці нині досить часто відмовляються від випускників ЗП(ПТ)О, які пройшли адресну цільову підготовку, мотивуючи це скороченням обсягів виробництва.

Проектуючи загальні принципи логістики, які були визначені у наукових розвідках, на педагогічну систему професійної освіти визначимо та охарактеризуємо їх так:

1. Комплексність: формування та розвиток інфраструктури ЗП(ПТ)О для забезпечення руху потоків за певних визначених умов; координація дій усіх учасників руху ресурсів (знань); організація та забезпечення централізованого контролю виконання завдань, що поставлені перед усіма структурними підрозділами ЗП(ПТ)О; налагодження співпраці освітнього закладу з потенційними споживачами (переважно роботодавцями).

2. Науковість: акцентування на важливості та ретельності ведення детальних розрахунків усіх параметрів траєкторії руху освітніх потоків на всіх стадіях, від планування до аналізу.

3. Конкретність: забезпечення чіткості й точності у підході до оцінювання використання всіх видів ресурсів (фінансових, кадрових, матеріальних, тощо), що

використовуються в освітньо-логістичному процесі; мінімізація витрат у освоєнні всіх видів ресурсів.

4. Конструктивність: забезпечення диспетчеризації освітніх потоків, безперервне відстежування за переміщенням і зміною кожного об'єкту потоку і оперативне корегування його руху.

5. Надійність: всебічне використання сучасних технічних засобів переміщення і управління рухом освітнього потоку; забезпечення оперативності та якості збору інформації та технології її обробки.

6. Варіативність: забезпечення оперативності та гнучкості реагування ЗП(ПТ)О на зміни попиту та інші впливи зовнішнього середовища. Зазначимо, що критерієм ефективності реалізації логістичних принципів є міра досягнення мети логістичної діяльності всіх її учасників, яка виражається правилом логістики: одержання потрібної продукції, потрібної якості, потрібної кількості, у потрібний час, у потрібному місці, потрібним споживачем, з потрібними мінімальними витратами. Виходячи з цього, виділяємо такі складові освітньо-логістичної діяльності в структурі професійної освіти: продукція → кваліфікація, яку отримує випускник (потрібні знання); якість → відповідність кваліфікаційним вимогам, що висуваються до випускників ЗП(ПТ)О.

Показники якості освіти визначаються шляхом оцінювання компетенцій випускників, де основним критерієм слугує міра відповідності їхніх знань, умінь і навичок вимогам соціально-економічної та професійної сфер життя, відповідальність, а також готовність випускників до творчого вирішення проблем і завдань в усіх сферах життєдіяльності. *Кількість* — кількість стандартних дидактичних одиниць, які здобувач освіти опановує упродовж терміну навчання; *час* — своєчасність отримання знань за умови забезпечення наступності отримання дидактичних знань з урахуванням їх актуальності, а також оптимізація часу підготовки фахівця; *місце* — мобільність щодо надання освітніх послуг, а також динамічність постачання потрібних фахівців споживачеві; *споживач* — суспільство, ринок праці, сам фахівець; *витрати* — чітка і виважена оптимізація якісних, кількісних та часових показників з подальшою їх інтерпретацією у грошовій формі.

Враховуючи особливості такої складної системи як П(ПТ)О, застосування концепції логістики має передбачати такі цілі, як високі стандарти якості П(ПТ)О, ефективне використання фінансових ресурсів, швидке реагування на зміну попиту на освітньому ринку, короткий термін оновлення освітніх програм і навчальних планів.

Ключовими елементами реалізації логістичної концепції повинні бути: «тягнуча» інформаційна система; постійне оновлення змісту та форм навчання в системі П(ПТ)О; раціональне використання фінансових ресурсів; партнерство з закладами освіти; контроль за освітнім процесом тощо. Узагальнення базових теоретичних положень педагогічної логістики та експертне оцінювання ефективності її впровадження в освітній процес дає нам можливість сформулювати методичне підґрунтя формування системи управління логістичними потоками у діяльності ЗП(ПТ)О [16].

Важливими елементами логістичної освітньої системи ЗП(ПТ)О є сервісний, матеріальний та інформаційний потоки. Фактично, від структури сервісного потоку та рівня надання освітніх послуг залежить конкурентоспроможність ЗП(ПТ)О. Ще однією ключовою проблемою для ефективного функціонування логістичної системи ЗП(ПТ)О є те, що вона може бути реалізована як для людей, так і людьми. Тому кадровий потік є вихідним пунктом для аналізу, який передуює концептуалізації пропозиції про надання освітніх послуг та її розробку в готовий освітній продукт.

Кадровий потік — є частиною інтелектуального капіталу, що має безпосереднє відношення до педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, як тих що задіяні в освітньому процесі, так і тих, які його супроводжують. Це сукупність знань, досвіду, практичних навиків педагога, його мобільність, здатність сприйняття нової інформації, навчання, перепідготовки, готовність до нововведень, адаптації до нових умов, креативного мислення, здатності формувати нові ідеї, культура праці. Управління кадровим потоком потребує постійного підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Вирішальну роль при цьому відіграє безперервний процес розвитку та оцінки індивідуальної компетентності педагогів. Накопичені знання та досвід їх практичного використання характеризують рівень професійної компетентності. Отже, сервісний потік повинен відображати організаційну відповідь на виявлені потреби та бажання цільового сегмента в певному соціально-економічному контексті і в освітній логістичній системі.

Однак, формування ефективних кадрового та сервісного потоків починається із задоволення потреб постачальників послуг. Якщо ЗП(ПТ)О буде фокусувати свою логістичну діяльність на потребах практичної реалізації отриманих знань, особливо важливо розробляти вимоги до якості освітніх послуг та технологій для підтримки логістичної системи. У зв'язку з цим, розробка стратегії розвитку потенціалу викладачів ЗП(ПТ)О відіграє важливу роль у побудові ефективної логістичної

системи. Коли ми переходимо до суспільства знань, освітні технології стають все більш орієнтованими на клієнта, а здобувачі освіти (споживачі освітньої послуги) стають більш відповідальними за власне навчання.

Слід зазначити, що процес навчання та методи передачі знань протягом останніх років постійно змінюються, а сучасні умови, пов'язані з пандемією COVID-19 потребують побудови таких освітніх систем, які були б більш гнучкішими, здатними швидко адаптовуватися до змін. Сучасний педагог повинен не лише передавати знання здобувачам освіти, а й бути фасилітатором у світових знаннях, допомагати їм зрозуміти важливість навчання та нести особисту відповідальність за результати своїх досліджень, володіти різноманітними інструментами та онлайн ресурсами. Збільшується роль регіональних Навчально-методичних центрів професійно-технічної освіти реалізації сервісної функції задля ефективного функціонування кадрового потоку (див. Додаток 3).

Вивчення освітніх тенденцій, особливостей освітніх процесів у ЗП(ПТ)О, принципів та проблем, привело нас до висновку, що сучасні заклади в системі П(ПТ)О гостро потребують висококваліфікованих викладачів, здатних швидко адаптовуватися до нових освітніх стандартів, приймати зміни, створювати високоякісні освітні продукти. Час спонтанного управління минув. Тепер необхідно побудувати системний підхід до вирішення проблеми розвитку комплексу навчальних ресурсів за критеріями сучасної системи П(ПТ)О та диференційованими вимогами до якості освіти для всіх сегментів споживачів освітніх послуг.

За програмою проведення констатувального етапу педагогічного експерименту здійснено анкетування педагогічних працівників (всього 93 респонденти) щодо обізнаності із проблемою педагогічної логістики підтвердили актуальність порушеної проблеми (рис. 3, 4). На запитання «Чи знайомий Вам термін «педагогічна логістика» респонденти подали наступні відповіді 33% – знайомі із терміном, 67% – не знайомі:

кількість опитуваних	так	ні			
93	31	62			

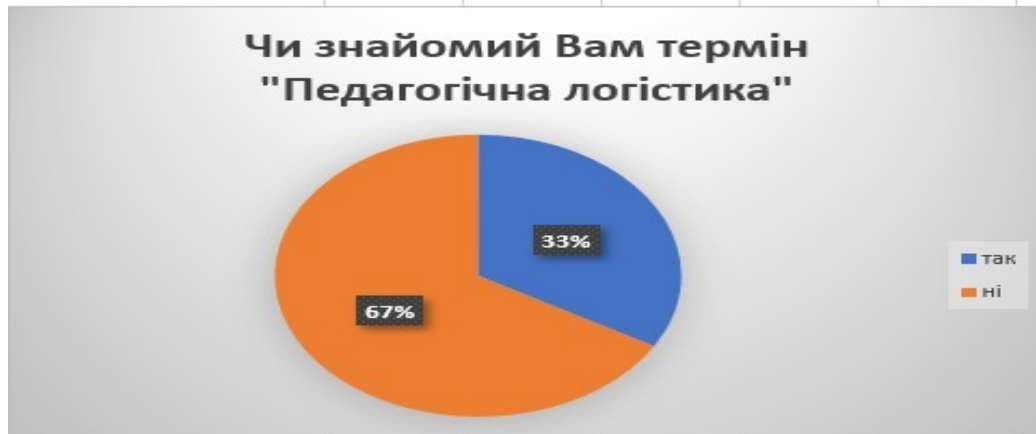

Рис. 3. Результати анкетування педагогічних працівників ЗП(ПТ)О

Так, анкетування продемонструвало, що педагоги мають певне уявлення про термін «педагогічна логістика», разом з тим ототожнюють поняття «інформаційний потік» та «потік знань», що підтверджує необхідність обґрунтування доцільності впровадження педагогічної логістики в управління розвитком ЗП(ПТ)О, з метою відповідності стандартам освітнього менеджменту і забезпечення його довгострокових конкурентних переваг на ринку освітніх послуг. На питання «Відзначити, які із запропонованих логістичних потоків є у Вашому закладі освіти» відповіло 97% опитаних, з них 14% обрало усі 5 логістичних потоків, найбільша кількість респондентів 79,3% обрали інформаційний потік і 41,3% кадровий потік (рис.4).

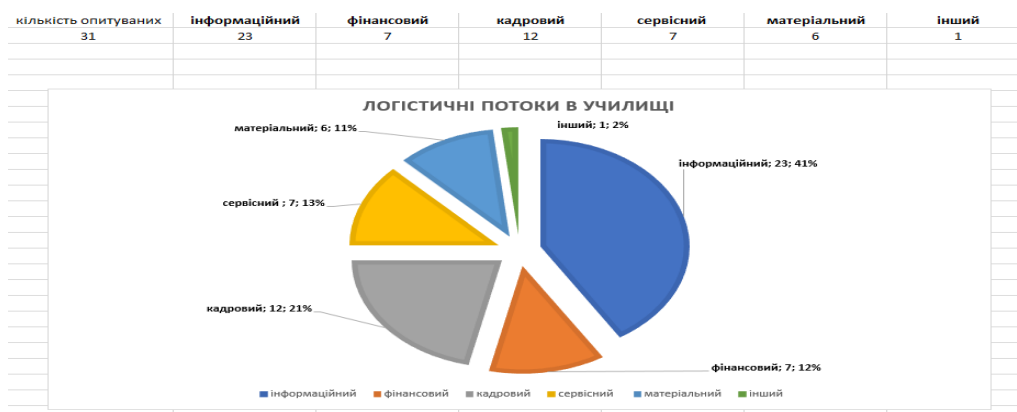

Рис.4. Результати опитування педагогічних працівників ЗП(ПТ)О щодо наявності функціонування логістичних потоків у закладі освіти

Таким чином, логістичний процес управління направлений на обслуговування руху різних видів потоків (сервісного, інтегрованого з фінансовим, матеріальним, інформаційним потоком, кадровим потоком, що пов'язаний з потоками знань та здоров'я) з метою спрямованого управлінського впливу на їх параметри, а їх чітка спрямованість на продукування знань через використання інтелектуального потенціалу, говорить про можливість розгляду логістичної системи як підсистеми управління розвитком ЗП(ПТ)О.

Під системою управління логістичними потоками, ми розуміємо систематичну, всеохоплюючу організаційно-аналітичну, на засадах логістичного підходу, модернізацію управління ЗП(ПТ)О як логістичною системою, основними інструментами якої є стратегія логістики, логістичне забезпечення та відповідна система логістичного менеджменту, що забезпечить досягнення комплексу пріоритетів закладу освіти та підвищення ефективності його діяльності. На нашу думку, таке трактування забезпечує комплексність та безперервність управління логістичними потоками, виокремлюючи основні аспекти: сферу впливу, процес здійснення, інструменти досягнення, результативність тощо.

Ефективність впровадження системи управління логістичними потоками у діяльності ЗП(ПТ)О залежить від основних та елементів, що їх забезпечують. Основними елементами впровадження цих процесів є: логістичний потенціал, логістична компетенція, логістична стратегія та стратегічне планування логістичної діяльності, а забезпечуючими — логістичний менеджмент як система управління логістичними потоками та комплекс логістичного забезпечення.

Проведена експертна оцінка педагогічних працівників досліджуваних ЗП(ПТ)О Західного регіону дозволила виявити основні проблеми, які перешкоджають ефективному впровадженню системи управління логістичними потоками, а саме: відсутність управлінського обліку логістичних потоків; недостатній рівень логістичних компетенцій педагогічних працівників та нерозуміння керівниками ЗП(ПТ)О сутності й переваг впровадження комплексного логістичного підходу у їх діяльності [17].

Враховуючи результати проведених досліджень, а також запропоноване нами змістовне наповнення системи управління логістичними потоками, представимо на

рис. 5 модель процесу впровадження системи управління логістичними потоками у діяльності ЗП(ПТ)О.

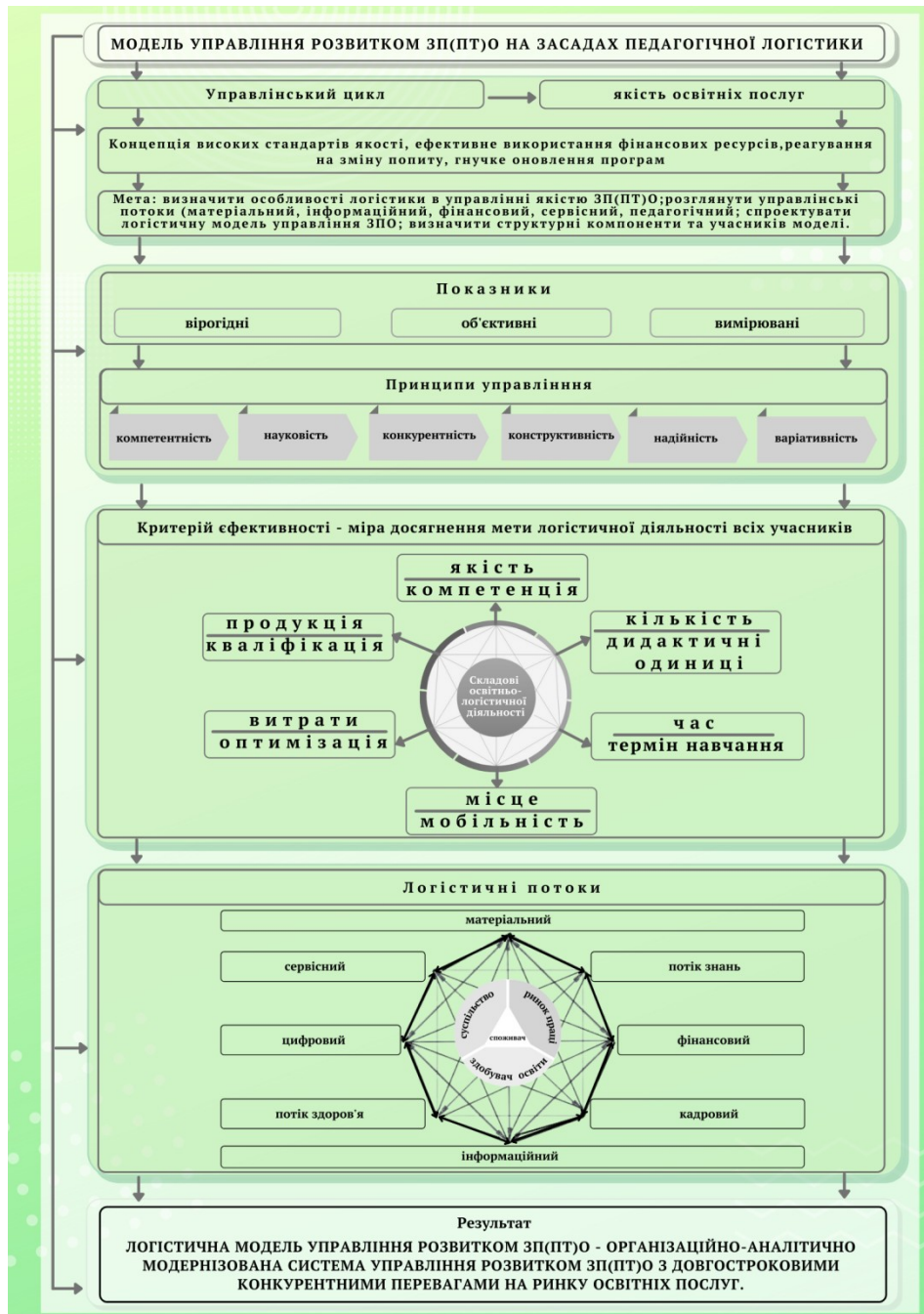

Рис. 5. Модель управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики (розроблено С.М. Микитюк)

Як видно з наведеної моделі, вона може включати кілька етапів:

- підготовчий — визначення рівня логістичної досконалості закладу освіти; — формування та реалізація системи управління логістичними потоками в ЗП(ПТ)О

► формування логістичної стратегії, розробка і реалізація стратегічного логістичного плану управління логістичними потоками, впровадження системи управління логістичними потоками;

► оцінювання впливу логістичних потоків закладу освіти на ефективність його діяльності.

Вважаємо, що ефективна реалізація процесів управління логістичними потоками в ЗП(ПТ)О можлива за умови наявності у них достатнього рівня логістичної досконалості (РЛД) всіх елементів, який нами пропонується визначати на трьох основних рівнях логістичної інтеграції: фрагментарному, функціональному та системному.

Саме така рівнева структура оцінювання відображає особливості логістичного підходу, дозволяє достовірно оцінити рівень логістичного потенціалу в ЗП(ПТ)О й можливості реалізації логістичних процесів в системі управління логістичними потоками.

З метою підвищення ефективності реалізації логістичної стратегії необхідно також визначити її місце у стратегічному ланцюгу досягнення комплексу логістичних пріоритетів ЗП(ПТ)О та виявити призначення основних складових цього ланцюга.

З метою регламентування та раціоналізації виконання логістичних процесів слід визначити логістичні пріоритети. До логістичних пріоритетів ЗП(ПТ)О ми відносимо такі: підвищення рівня логістичної досконалості закладу освіти; мінімізацію витрат та часового фактору за рахунок оптимізації ресурсних потоків; досягнення оптимального рівня освітньо-логістичного сервісу; інтеграційний зв'язок логістичних завдань, операцій, функцій в процесі логістичного управління освітніми потоками та, як підсумковий результат, підвищення ефективності діяльності ЗП(ПТ)О в цілому.

Отже, засобами реалізації логістичної стратегії має бути розробка стратегічного логістичного плану та впровадження відповідної системи логістичного менеджменту. На завершальному етапі у процесі формування і впровадження логістичної стратегії необхідно вирішити питання організації системи обліку та оцінювання.

Функціонування логістичної системи, як і будь-якої іншої, породжує виникнення певного витратного механізму та потребує впровадження відповідного оцінювання за визначеними критеріями, що дасть можливість комплексно оцінити ефективність системи управління логістичними потоками ЗП(ПТ)О.

ВИСНОВКИ

Зважаючи на вище зазначені компоненти і принципи педагогічної логістики вважаємо, що кожен ЗП(ПТ)О повинен зробити власні перші кроки у напрямі модернізації системи професійно-технічної освіти та реорганізації системи підготовки.

З метою регламентування та раціоналізації виконання логістичних процесів слід визначити логістичні пріоритети. До логістичних пріоритетів ЗП(ПТ)О ми відносимо: підвищення рівня логістичної досконалості ЗП(ПТ)О; мінімізацію витрат та часового фактору за рахунок оптимізації ресурсних потоків; досягнення оптимального рівня освітньо-логістичного сервісу; інтеграційний зв'язок логістичних завдань, операцій, функцій в процесі логістичного управління освітніми потоками та, як підсумковий результат, підвищення ефективності діяльності ЗП(ПТ)О в цілому.

Вивчення освітніх тенденцій, особливостей освітніх процесів у ЗП(ПТ)О, принципів та проблем, привело нас до висновку, що сучасні заклади в системі П(ПТ)О гостро потребують висококваліфікованих викладачів, здатних швидко адаптовуватися до нових освітніх стандартів, приймати зміни, створювати високоякісні освітні продукти.

Саме рівнева структура оцінювання відображає особливості логістичного підходу, дозволяє достовірно оцінити рівень логістичного потенціалу в ЗП(ПТ)О й можливості реалізації логістичних процесів в системі управління логістичними потоками.

З метою підвищення ефективності реалізації логістичної стратегії необхідно також визначити її місце у стратегічному ланцюгу досягнення комплексу логістичних пріоритетів ЗП(ПТ)О та виявити призначення основних складових цього ланцюга.

До логістичних пріоритетів ЗП(ПТ)О ми відносимо такі: підвищення рівня логістичної досконалості закладу освіти; мінімізацію витрат та часового фактору за рахунок оптимізації ресурсних потоків; досягнення оптимального рівня освітньо-логістичного сервісу; інтеграційний зв'язок логістичних завдань, операцій, функцій в процесі логістичного управління освітніми потоками та, як підсумковий результат, підвищення ефективності діяльності ЗП(ПТ)О в цілому.

Отже, засобами реалізації логістичної стратегії має бути розробка стратегічного логістичного плану та впровадження відповідної системи логістичного менеджменту.

На завершальному етапі у процесі формування і впровадження логістичної стратегії необхідно вирішити питання організації системи обліку та оцінювання.

Функціонування логістичної системи, як і будь-якої іншої, породжує виникнення певного витратного механізму та потребує впровадження відповідного оцінювання за визначеними критеріями, що дасть можливість комплексно оцінити ефективність системи управління логістичними потоками ЗП(ПТ)О.

ГЛОСАРІЙ

Логістика — це наука про організацію процесу пересування товарів, послуг, ресурсів та ін. від постачальника до кінцевого споживача.

Логістична система — цільова інтеграція логістичних елементів у межах певної економічної системи з метою оптимізації процесів трансформації матеріального потоку. *Логістична система* — адаптивна система з наявністю потокового процесу та зворотним зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні функції.

Педагогічна логістика — піддисципліна логістики, яка займається менеджментом (управлінням) педагогічних потоків, виходячи з принципів логістики (особливо «Точно в строк») принципу простоти реальних систем.

Потік (логістичний) — розуміють як спрямований рух сукупності умовно однорідних об'єктів (продукції, інформації, фінансів, матеріалів та ін.).

Процес (освітній) — це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність — у сфері професійно-технічної освіти діяльність ЗП(ПТ)О незалежно від типу і форми власності, що провадиться з метою підготовки здобувачів професійно-технічної освіти, перепідготовки та/або підвищення їх кваліфікації за професіями, які включені до Національного класифікатора професій ДК 003:2010.

Освітня послуга — це продукт спільної праці викладачів та тих, хто навчається, який в процесі реалізації трансформується в робочу силу, якість якої залежить не тільки від сукупності отриманих послуг, а й від якості та кількості власної праці, витраченої у процесі споживання.

Принцип — це твердження, яке сприймається як головне, важливе, суттєве, неодмінне або, принаймні, бажане.

Система (логістична) – це складна, організаційно завершена (структурована) економічна система, що складається з елементів (ланок), взаємопов'язаних у єдиному процесі управління матеріальними і супутніми їм потоками.

Управління — це загальна функція складних організованих систем, спрямована на досягнення належного стану в самій системі та в навколишньому середовищі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент: кол. монографія / за наук. ред. М.О. Кириченка, Л.М. Сергєєвої. Київ: Інтерсервіс, 2018. 440 с. С. 323 – 335.
2. Вінярська, Ю. Демська, О. Кухар, М. Огородник, Забезпечення якості надання логістичних послуг. *Управління якістю в освіті та промисловості: досвід, проблеми та перспективи*: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті професора Петра Столярчука, 11–12 травня 2017 року / відп. за вип. М. М. Микийчук. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 240 с. С. 44.
3. Волкова Т. В. Ефективність електронного моніторингу регіональної системи професійно-технічної освіти /Тетяна Волкова. *Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання*: матеріали Звітної науково-практичної конференції (м. Київ, 29 березня 2012 р.). Т. 1. / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. К.: ІПТО НАПН України, 2012. 164 с. С. 131–133.
4. Детмер Уильям. Теория ограничений Голдратта. Системный подход к непрерывному совершенствованию = англ. *Goldratt's Theory of Constraints: A Systems Approach to Continuous Improvement*. М.: «Альпина Паблишер», 2010. 448 с.
5. Дибач І.Л. Роль та зміст освітніх послуг в умовах соціалізації та інформатизації економіки. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 115–122.
6. Забуранна Л. В., Кулік А. В. Управління логістичною системою підприємства. *Ефективна економіка*. Електронне наукове фахове видання. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3861> (дата звернення 08.12.2021).
7. Кінах Н. Логістичні підходи в системі неперервної освіти. *Психологічні підходи в системі фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 26–27 листопада 2020 року. Бердянський державний педагогічний університет. 2020. 358 с. С.166–167.
8. Моделі системи освіти в сучасному світі. URL: https://pidruchniki.com/15941024/pedagogika/modeli_sistemi_osviti_suchasnomu_sviti (дата звернення 04.12.2021).
9. Лившиц В. Л., Педагогическая логистика, Кохтла Ярве, Сб. Полисветье, 2007. С. 72–79.

10. Лисько Т. Г. Луценко І. С. Основні засади функціонування логістичної системи підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2012 Випуск 6. URL: <http://probl-economy.kpi.ua/node/248>
11. Поняття системи і її види. *Антикризове управління підприємством*. URL: <https://library.if.ua/book/60/4207.html>
12. Руда М. В. Перспективи впровадження освітньої логістики в Україні. *Вісник національного університету «Львівська політехніка»*: зб. наук. праць. 2012. Вип. 749. С. 71–77.
13. Склярова Н. Ю. К вопросу об образовательной логистике. *Гуманитарные и социальные науки*. 2012. № 5. С. 324-330.
14. Сергеева Л. М. *Ринок освітніх послуг*. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. С. 877-878. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718197/>
15. Сергеева Л. М., Муранова Н.П. Логістика безперервного професійного розвитку майстра виробничого навчання. *Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій* : матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару (5 листопада 2021 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021. 336 с. С. 42–44.
16. Сергеева Лариса, Кінах Неля. Впровадження концепцій педагогічної логістики в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Професійний розвиток фахівців в умовах цифровізації суспільства*: сучасні тренди : наук.-практ. конф. з міжнар. участю : Матеріали конф. /наук. ред. О. М. Спірін, О. А. Остряньська. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 279 с. С. 81–88.
17. Сергеева Л.М., Микитюк С.М., Кінах Н.В. Обґрунтування можливості проектування освітньо-логістичних систем в освітній процес ПТНЗ. *Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівеччини*. Випуск 1. Чернівці. 2021. С.10–15.
18. Сергеева Л.М. Логістика виставкової діяльності у сфері професійної освіти і навчання /Л.М. Сергеева. //Післядипломна освіта в Україні. 2016. № 1. С. 95–98.

19. Сергеева Л. М. Освітня логістика в управлінні розвитком професійно-технічного навчального закладу. *35 років на шляху професійної компетентності фахівців: історія, сучасність, перспективи* : матеріали Всеукраїнської наук.- практ. конф. (5–6 лютого 2014 р.) Інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників (м. Донецьк) ДВНЗ «Університет менеджменту освіти НАПН України. Донецьк : ІПО ІПП (м. Донецьк) ДВНЗ «УМО», 2014. 227 с. С. 164–166.
20. Сергеева Л. М., Лукіна Т. О., Красильник Ю. С. Управління розвитком професійного навчального закладу: праксеологічні засади : навч. посіб. [та ін.]. Київ : Ліра-К, 2017. 124 с.
21. Сергеева Л.М. Шляхи реалізації мети і завдань формування готовності педагогічних працівників до роботи в сучасних умовах. *Методичний вісник професійно-технічної освіти Чернівецьчини*. Випуск 1. Чернівці. 2021. С. 5–10.
22. Трубич С., Майкович Т. Формування та розвиток ринку освітніх послуг як передумова входження України в ЄС (деякі підходи до уточнення понятійного апарату дослідження) *Вісник ТАНГ*. 2003. №5–1. С. 145–150.
23. Шумік І.В. Навчання в професійно-технічних навчальних закладах на карантині. Виклики та рішення, в: Матеріали серпневої конференції 2020 р. МОН України, 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2020/10%20prezi%20shymik.pdf> (дата звернення 10.12.2021).

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У
ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ
РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ СФЕРИ
ПОСЛУГ**

ПРОГРАМА

Всеукраїнського вебінару педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти з теми
«Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики»

(у межах педагогічного експерименту всеукраїнського рівня)

Науково-методичний віртуальний хаб

20 жовтня 2020 року

Організаційний комітет вебінару

Сергеєва Лариса Миколаївна – завідувач кафедри професійної та вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», доктор педагогічних наук, професор, науковий керівник дослідно-експериментального майданчика, м. Київ;

Микитюк Світлана Миколаївна – директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області, координатор дослідно-експериментального майданчика;

Кінах Неля Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент Волинського ІППО, науковий консультант дослідно-експериментального майданчика, м.Луцьк;

Вишневська Світлана Андріївна – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області;

Станко Галина Володимирівна – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області, кандидат економічних наук;

Одайський Савелій Іванович – директор Чернівецького вищого училища радіоелектроніки, кандидат педагогічних наук, м. Чернівці;

Цимбал Оріся Василівна – директор ДПТНЗ «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг», м. Чернівці.

Цільова група

керівні та науково-педагогічні кадри закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Питання для обговорення

формування освітнього середовища закладу професійної (професійно-технічної) освіти як цілісної системи; оновлення змісту освіти у контексті забезпечення логістичних потоків; єдність логістичних потокових процесів як передумова створення відкритого освітнього середовища; створення умов для розвитку педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти через забезпечення сервісного потоку; запровадження мотиваційних механізмів розвитку педагогічних працівників, механізми забезпечення конкурентоспроможності ЗП(ПТ)О, формування єдиного освітнього простору сфери ПТО та ринку праці, цифрова грамотність у відкритій освіті України та ЄС у період COVID-19, розробка освітніх ресурсів в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти у межах взаємодії логістичних потоків

Відкриття та вітальне слово

10.05 – **Сергеєва Лариса Миколаївна**, завідувач кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО

«Університет менеджменту освіти», доктор педагогічних наук, професор, науковий керівник експериментального майданчика

Модератор – Микитюк Світлана Миколаївна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області

	Методична складова
10.05 – 10.10	Професійна освіта Чернівецьчии, відео знайомство
10.05 – 10.15	Логістика педагогічних інновацій як методологія управління розвитком ЗП(ПТ)О Микитюк Світлана Миколаївна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області, координатор дослідно-експериментального майданчика
10.15 – 10.30	Взаємодія ресурсів і реалізація моделей управління закладів професійної (професійно-технічної) освіти задля розвитку педагогічної креативності педагогічних працівників Мірошниченко Катерина Борисівна, експерт проєкту EU4skills, Президент ГО «ВААП», науковий консультант дослідно-експериментального майданчика, м. Київ
10.30 – 10.40	Логістичний підхід до забезпечення знаннєвого потоку Цимбал Орися Василівна, директор ДПТНЗ «Чернівецький професійний ліцей сфери послуг», м. Чернівці
10.40 – 10.50	Логістизація потоку знань у освітньому просторі закладу професійної (професійно-технічної освіти) задля забезпечення якості підготовки кваліфікованих робітників Писаревська Галина Миколаївна, заступник директора Чернівецького вищого професійного училища радіоелектроніки
	Практична складова
10.50 -11.00	Забезпечення сучасного інноваційного освітнього простору закладу Vet освіти (на прикладі Ризького технікуму туризму та творчої індустрії) Артур Хомінс, менеджер з міжнародних програм Ризького технікуму туризму та творчої індустрії
11.00–11.20	Складові модернізації освітнього середовища, що забезпечує інноваційність та відкритість освітнього процесу Презентація посібника «Основи слюсарної справи» Попов А.Ф., Паржницький О.В Макаревич Микола Васильович, директор Глибоцького професійного ліцею Попов Анатолій Федорович, викладач спецдисциплін ДПТНЗ «Чернівецький професійний машинобудівний ліцей»
11.20 – 11.30	Перерва
	Наукова складова
11.30 – 11.45	Механізми забезпечення конкурентоспроможності закладу професійної (професійно-технічної) освіти Сергеєва Лариса Миколаївна, завідувач кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО

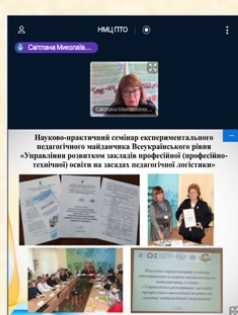
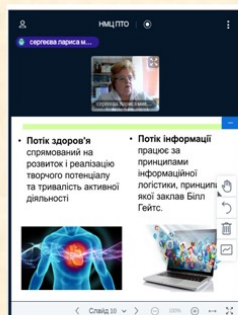
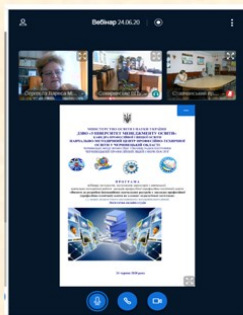
	<i>«Університет менеджменту освіти», доктор педагогічних наук, професор, м. Київ</i>
<i>11.45 – 12.00</i>	<i>Умови формування єдиного освітнього простору сфери професійно-технічної освіти та ринку праці Султанова Лейла Юрійвна</i> , доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної та вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», м.Київ
<i>12.00 – 12.15</i>	<i>Електронні освітні ресурси в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти Петренко Лариса Михайлівна</i> , доктор педагогічних наук, професор кафедри професійної та вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», м.Київ
<i>12.15– 12.25</i>	<i>Впровадження концепцій педагогічної логістики в освітній процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти Кінах Неля Володимирівна</i> , кандидат економічних наук, доцент Волинського ІППО, науковий консультант, м. Луцьк
<i>12.25 – 12.35</i>	<i>Використання симулятивних технологій у викладанні підприємницьких дисциплін у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Паздрій Віталій Ярославович</i> , кандидат економічних наук, доцент кафедри професійної та вищої освіти
<i>12.35 – 12.50</i>	<i>Цифрова грамотність у відкритій освіті України та ЄС у період COVID-19</i> кандидат історичних наук, доцент кафедри професійної та вищої освіти

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ І ВИЩОЇ ОСВИТИ ЦІПО
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВИТИ У
ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЧЕРНІВЕЦЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ РАДІОЕЛЕКТРОНИКИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ СФЕРИ ПОСЛУГ

Вебінар “Управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики”

(за результатами формувального етапу педагогічного експерименту
всеукраїнського рівня)

ПОЛОЖЕННЯ

про логістичну он лайн студію Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області

1. Загальні положення

Логістична он лайн студія Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області – це платформа інтерактивного спілкування педагогічних працівників та науковців, керівників ЗП(ПТ)О, яка забезпечує оптимальний доступ до необхідної інформації, дозволяє обмінюватися інформацією, надавати оперативну науково-методичну підтримку педагогам, ділитися досвідом роботи з метою суттєвого впливу на якість надання освітніх послуг шляхом інновацій, підвищення рівня логістичної досконалості закладу освіти; мінімізацію витрат та часового фактору за рахунок оптимізації ресурсних потоків; досягнення оптимального рівня

освітньо-логістичного сервісу; інтеграційний зв'язок логістичних завдань, операцій, функцій в процесі логістичного управління освітніми потоками та, як підсумковий результат, підвищення ефективності діяльності ЗП(ПТ)О в цілому.

ЛОС виступає як:

- багатопланове інформаційне середовище, зорієнтоване на взаємодію управлінців, педагогічних працівників, науковців, методичних об'єднань та секцій в умовах оновлення та розвитку науково-методичної роботи з метою реалізації логістичної стратегії ЗП(ПТ)О та упровадження нових методів навчання та моделей управління, розвитку закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики, а також розвитку професійних, ключових та м'яких навичок педагогів в умовах цифровізації освітнього процесу;
- сучасний інструментарій для спілкування, обміну досвідом, ідеями, технологіями, дослідженнями, платформа творчої самореалізації засобами ІКТ в умовах логістичного сервісу. Координатором онлайн студії є директор НМЦ ПТО.

2. Мета та завдання діяльності логістичної онлайн студії

2.1. Мета діяльності:

- логістичне забезпечення та відповідна система логістичного менеджменту, що забезпечить досягнення комплексу пріоритетів закладу освіти та підвищення ефективності його діяльності;
- забезпечення комплексності та безперервності управління логістичними потоками, виокремлення основних аспектів: сферу впливу, процес здійснення, інструменти досягнення, результативність тощо.
- створення інформаційно-методичного середовища для підвищення творчого потенціалу та професійної компетентності педагогів, забезпечити інформаційний супровід методичної роботи педагогічних працівників закладу засобами цифрових технологій;
- здійснення системи заходів, спрямованих на розвиток творчого потенціалу педагогів засобами цифрових технологій;

- впровадження досягнення наукових ідей, передового педагогічного досвіду та стимулювати практичну їх реалізацію у освітнє середовище ЗП(ПТ)О;
- створення реальних можливостей побудови відкритої системи безперервної освіти педагогів засобами цифрового спілкування;
- забезпечення максимальної доступності до інформаційних науково-методичних ресурсів, необхідних для задоволення професійних потреб та запитів педагогів;
- впровадження системи управління логістичними потоками у діяльності ЗП(ПТ)О.

2.2.Завдання:

- формування освітнього середовища закладу професійної (професійно-технічної) освіти як цілісної системи;
- оновлення змісту освіти у контексті забезпечення логістичних потоків; єдність логістичних потокових процесів як передумова створення відкритого освітнього середовища;
- створення умов для розвитку педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти через забезпечення сервісного потоку;
- запровадження мотиваційних механізмів розвитку педагогічних працівників, механізми забезпечення конкурентоспроможності ЗП(ПТ)О, формування єдиного освітнього простору сфери ПТО та ринку праці,
- забезпечення цифрової грамотності педагога у відкритій освіті України та ЄС у період COVID-19, розробка освітніх ресурсів в освітньому середовищі закладу професійної (професійно-технічної) освіти у межах взаємодії логістичних потоків;
- обґрунтування логістичної моделі управління розвитком закладах професійної (професійно-технічної) освіти;
- створення банку результатів упровадження педагогічної логістики в управління розвитком ЗП(ПТ)О;

- розроблення моделі управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики.

3. Напрями та зміст діяльності логістичної онлайн студії

3.1. Основні напрями діяльності:

- здійснення інформаційно-методичного забезпечення навчально-виробничого і навчально-виховного процесів, організація та координація методичної роботи у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Чернівецької області засобами цифрових технологій через забезпечення цифрового кадрового, інформаційного, сервісного потоків означених вище закладів освіти;
- здійснення зв'язків із науковими, методичними, інформаційними установами та організаціями, закладами освіти, відповідними підприємствами, творчими спілками, асоціаціями, товариствами з питань удосконалення професійної та загальноосвітньої підготовки здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти, обміну кращими практиками діяльності ЗП(ПТ)О;
- здійснення дослідно-експериментальної роботи щодо вдосконалення змісту, форм і методів навчання, управління розвитком ЗП(ПТ)О через упровадження сучасних моделей управління;
- вивчення, узагальнення та впровадження інноваційного педагогічного і виробничого досвіду, новітніх педагогічних технологій, моделей управління у навчально-виробничий і навчально-виховний процес ЗП(ПТ)О Чернівецької області.

3.2.Зміст діяльності:

ЛОС забезпечує:

- створення єдиного інформаційно-методичного простору ЗП(ПТ)О з метою більш якісного забезпечення інформаційної підтримки, інноваційної діяльності методичних об'єднань, секцій педагогічних працівників, керівників на засадах педагогічної логістики;

- здійснення організаційно-методичної допомоги педагогам у науковій організації праці, в розвитку педагогічної творчості, сприяння діяльності творчих груп через координацію функціонування логістичних потоків (інформаційного, кадрового, матеріального, сервісного, потоку знань);
- поширення досвіду роботи педагогів закладів освіти у цифровому середовищі;
- підбір і систематизацію тематичних розробок, методичних рекомендацій;
- оцінювання впливу логістичних потоків закладу освіти на ефективність його діяльності;
- підвищення рівня логістичної досконалості закладу освіти; мінімізацію витрат та часового фактору за рахунок оптимізації ресурсних потоків;
- досягнення оптимального рівня освітньо-логістичного сервісу;
- інтеграційний зв'язок логістичних завдань, операцій, функцій в процесі логістичного управління освітніми потоками та, як підсумковий результат, підвищення ефективності діяльності ЗП(ПТ)О в цілому;
- впровадження відповідної системи логістичного менеджменту.

УКРАЇНА

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

НАКАЗ

“ ___ ” _____ 20__ р.

№ _____

Про відрядження

З метою участі учнів та працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у міжнародних проектах Еразмус +, для підвищення престижу робітничих професій і розвитку національної професійної освіти шляхом гармонізації і взаємозбагачення кращих українських та європейських практик і професійних стандартів, а також поглиблення міжнародних зв'язків у системі професійної освіти України та міжнародної асоціації шкіл ресторанного бізнесу, готельного господарства і туризму АЕНТ (Брюссель), на підставі двосторонньої угоди про співпрацю у сфері освітньої діяльності між АЕНТ і НМЦ ПТО у Чернівецькій області від 5 квітня 2018, на підставі запрошення Вищої Школи готельного господарства і туризму Саррія Сант Ігнасі (Барселона)

НАКАЗУЮ:

1. Відрядити до Вищої Школи готельного господарства і туризму Саррія Сант Ігнасі, Баселона, Іспанія (Escola Superior d'Hostaleria i Turisme Jesuïtes Sarrià-Sant Ignasi, Barcelona, Spain) з 28 листопада по 9 грудня 2019 року для участі у міжнародному проекті Еразмус+ «Різдво в Європі» делегацію у складі:

- 1) Мартиненко Вікторія Сергіївна – викладач ЧВКУ КНТЕУ, м. Чернівці;
- 2) Гуцул Марина Василівна – майстер виробничого навчання, ПТУ №8, м. Чернівці;
- 3) Дранець Дмитро Мойсейович – кухар, кондитер, III курс СП ТУ, учень ПТУ №8, м. Чернівці;
- 4) Ребенчук Володимир Радиславович – кухар, кондитер, II курс ТУ, учень ПТУ №8, м. Чернівці;

5) Торак Світлана Іванівна – кухар, кондитер, III курс СП ТУ, учениця ПТУ №8, м. Чернівці.

2. Покласти відповідальність за збереження життя й здоров'я учнів під час проведення заходів і у дорозі на Гуцул Марину Василівну.

3. Директору професійного училища №8 (Цвірінько Р. С.)

3.1. забезпечити організовану відправку учасників обміну до місця призначення;

3.2. організувати проведення з учасниками делегації інструктажу з безпеки життєдіяльності.

4. Директору ЧВКУ КНТЕУ (Кирилюк М.В.), директору професійного училища №8 (Цвірінько Р.С.) забезпечити збереження середньої заробітної плати на час відрядження педагогічним працівникам, визначених п.1 цього наказу.

5. Затвердити технічне завдання на відрядження учасникам робочої групи з розробки проектів освітньої та виробничої сфери, що додається.

6. Викладачам-учасникам міжнародної робочої групи забезпечити подання письмового звіту про виконання технічного завдання до Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області у 5-ти денний термін після повернення.

7. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

В.о. директора Департаменту

Ірина ІСОПЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Департаменту освіти і
науки облдержадміністрації
№ _____

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ
на відрядження учасникам робочої групи
з розробки проектів освітньої та виробничої сфери

Місце відрядження: Вища Школа готельєрства і туризму Саррія Сант Ігнасі, Барселона, Іспанія (Escola Superior d'Hostaleria i Turisme Jesuïtes Sarrià-Sant Ignasi, Barcelona, Spain)

Термін відрядження: з 28 листопада по 9 грудня 2019 року.

Мета відрядження: участь у заходах міжнародного проекту Еразмус+ «Різдво в Європі».

Підстава відрядження: двостороння угода між АЕНТ (Брюссель) та НМЦ ПТО у Чернівецькій області про співпрацю у сфері освітньої діяльності від 5 квітня 2018 .

Основні завдання на відрядження:

1. участь у заходах міжнародного проекту Еразмус+ «Різдво в Європі»;
2. взаємозбагачення кращих українських та європейських практик і професійних стандартів, а також поглиблення міжнародних зв'язків у системі професійної освіти України та країн Європейського Союзу;
3. підвищення престижу робітничих професій і розвитку національної професійної освіти шляхом гармонізації і взаємозбагачення кращих українських та європейських практик і професійних стандартів.

Зобов'язання щодо звітування:

Звіт про виконання технічного завдання подати до Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області у паперовому та електронному вигляді у п'ятиденний термін після повернення.

**Заступник начальника
управління освіти і науки,
начальник відділу професійної
освіти та ліцензування**

Лілія БУРЧЕНКО

З технічним завданням ознайомлені:
Марина ГУЦУЛ

Анкета готовності педагогів до впровадження педагогічної логістики в управління розвитком ЗП(ПТ)О

В рамках реалізації констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи з теми «Управління розвитком закладів професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики» проводиться опитування з метою визначення рівня готовності освітніх закладів до умов впровадження педагогічної логістики в управління розвитком ЗП(ПТ)О. Ми будемо вдячні за Ваші щирі відповіді та будь-які пропозиції. Інформація, зібрана в рамках цього дослідження буде узагальнена і використовуватиметься виключно для потреб експерименту.

1. Чи знайомий Вам термін «Педагогічна логістика»: 1 - так 2 — ні

2. На Вашу думку, яке з тверджень «Педагогічна логістика» найкраще інтегрується в систему управління закладами професійної (професійно-технічної) освіти:

1 наука керування системою багатьох потоків в системі освіти

2 наука і техніка організації й співорганізації освітніх функцій (позицій) і процесів з погляду підвищення ефективності освітньої діяльності в цілому

3 наука, яка займається вирішенням проблем управління інформаційними потоками в освітніх установах, на основі принципів логістики

4 інтегральний інструмент управління, спрямований на досягнення стратегічних, тактичних, оперативних цілей організації освіти за рахунок ефективного управління людським потоком, а також супутніми йому матеріальними, фінансовими, інформаційними та іншими потоками

5 концепція системно організованого управління орієнтованого на споживача освітніх послуг

6 інше _____

3. Як Ви розумієте термін «освітній потік»?

Ваша відповідь _____

4. Відзначте, які із запропонованих логістичних потоків є у Вашому закладі:

1 – інформаційний; 2 — фінансовий; 3 — кадровий; 4 — сервісний; 5 - матеріальний

6- інше _____

5. Опишіть власне розуміння поняття «освітня послуга» _____

6. Чи погоджуєтесь Ви з тим, що елементами процесу реалізації логістичної системи

ЗП(ПТ)О має стати інформаційна система, систематичне оновлення змісту професійного навчання, раціональне використання ресурсів, партнерство з роботодавцями, постійний контроль за якістю надання освітніх послуг

1 - так 2 - ні

Ваша відповідь _____

7. В якій області знаходиться Ваш ЗП(ПТ)О?

8. Вкажіть стаж Вашої педагогічної діяльності:

1 - 0-3 роки

2 - 4-10 років

3 - 11-20 років

4 - понад 20 років

9. Вкажіть посаду 1. Майстер в/н 2. Викладач 3. Адміністрація

**Вкладка «Експериментальна робота» на сайті НМЦ ПТО
у Чернівецькій області**

<http://surl.li/bqamo>

Додаток 5

Блоги педагогів – учасників робочої групи всеукраїнського рівня «Управління розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти на засадах педагогічної логістики»

1. <https://pysarevska.blogspot.com>
2. <http://petrovska2691.blogspot.com>
3. <https://socialcvpur.blogspot.com>
4. <http://viyana1968.blogspot.com>
5. <http://urbanskairina.blogspot.com>
6. <http://antonuksvitlana.blogspot.com>

Наукове видання

Авторський колектив:

Сергєєва Лариса Миколаївна, завідувач кафедри професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, доктор педагогічних наук, професор (вступ, 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, висновки, література);

Микитюк Світлана Миколаївна, директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Чернівецькій області, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист (вступ, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, глосарій, література, додатки).

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Методичні рекомендації

У методичних рекомендаціях розкрито поняття педагогічної логістики, функціональні області в управлінні розвитком закладу професійної (професійно-технічної) освіти, поняття «освітня послуга», закономірності логістичного сервісу, його принципи, основи функціонування ринку освітніх послуг як комплексного утворення, умови і параметри логістичної діяльності. Висвітлено логістичну систему управління закладом професійної (професійно-технічної) освіти, приклади проектування освітньо-логістичних систем в освітньому процесі за результатами педагогічного експерименту всеукраїнського рівня.

Рекомендовано науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам, педагогічним і керівним кадрам установ і закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

The concept of pedagogical logistics, functional areas in the management of professional (vocational-technical) education, the concept of "educational service", the laws of logistics service, its principles, the basics of the market of educational services as a complex education, conditions and parameters of logistics are revealed in the methodological recommendations. The logistic system of management of an institution of professional (vocational-technical) education, examples of designing educational and logistic systems in the educational process based on the results of a pedagogical experiment of the all-Ukrainian level are highlighted.

It is recommended for researchers, scientific and pedagogical workers, graduate students, doctoral students, pedagogical and managerial staff of institutions and establishments of professional (vocational-technical) education.

Відповідальний за випуск *Купрієвич В.О.*
Комп'ютерне верстання *Вишневецька С.А.*
Авторська редакція

Здано до друку 01.02.2022. Підписано до друку 07.02.2022.
Формат 60x84/16. Папір офс. Друк на офс.
Умовн. друк арк. – 2,7. Наклад 300 прим.

Видавничий дім «Букрек»
58000 Україна, м. Чернівці, вул. Радищева 10.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ЧЦ № 1 від 10.07.2000
Тел./факс 0372 552 943
<http://www.bukrek.net/index.php/uk/>